

287

Z Á K O N

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 23. augusta 1994

o ochrane prírody a krajiny

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

ÚVODNÉ USTANOVENIA

§ 1

Účel zákona

Účelom tohto zákona je prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovenie a racionálne využívanie prírodných zdrojov,¹⁾ záchranu prírodného dedičstva,²⁾ charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability.³⁾

§ 2

Predmet zákona

(1) Zákon upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, ako aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane prírody a krajiny.

(2) Ochranou prírody a krajiny podľa tohto zákona sa rozumie predchádzanie a obmedzovanie zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú alebo ničia podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, zni-

žujú jej ekologicкую stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takýchto zásahov. Ochranou prírody sa rozumie aj starostlivosť o ekosystémy.⁴⁾

(3) Ochrana podľa tohto zákona sa poskytuje aj zložkám životného prostredia,⁵⁾ ak osobitné predpisy⁶⁾ neustanovujú inak.

(4) Tento zákon sa nevzťahuje na ochranu

- a) poľnohospodárskych plodín a kultúr,⁷⁾
- b) hospodársky významných druhov a rodov rastlín a zvierat,⁸⁾
- c) rastlinných a živočíšnych škodcov vonkajšej a vnútornej karantény,⁹⁾ ak ich genofond nie je ohrozený,
- d) rastlinných a živočíšnych pôvodcov nákaz a ochorení ľudí a zvierat,¹⁰⁾ ak ich genofond nie je ohrozený.

§ 3

Základné pojmy

Na účely tohto zákona sa považuje za

- a) územný systém ekologickej stability taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu,

1)§ 7 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí.

2)Čl. 2 Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 159/1991 Zb.).

3)§ 4 zákona č. 17/1992 Zb.

4)§ 3 zákona č. 17/1992 Zb.

5)§ 2 zákona č. 17/1992 Zb.

6)Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, zákon č. 138/1973 Zb. o vodách (vodný zákon) v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 238/1993 Z. z., zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení zákona č. 229/1991 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 183/1993 Z. z. (úplné znenie vyhlásené pod č. 14/1994 Z. z.), zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 498/1991 Zb., zákon č. 309/1991 Zb. o ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami (zákon o ovzduší) v znení zákona č. 218/1992 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 148/1994 Z. z., zákon Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

7)Zákon č. 61/1964 Zb. o rozvoji rastlinnej výroby v znení zákona č. 132/1989 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 184/1993 Z. z.

8)Zákon č. 132/1989 Zb. o ochrane práv k novým odrodám rastlín a plemenám zvierat.

Vyhláška Federálneho ministerstva poľnohospodárstva a výživy č. 134/1989 Zb., ktorou sa vydáva zoznam hospodársky významných druhov a rodov rastlín a zvierat v znení vyhlášky Federálneho ministerstva hospodárstva č. 515/1991 Zb.

9)Napríklad zákon č. 61/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva a Ministerstva spravodlivosti č. 62/1964 Zb., ktorou sa vydávajú vykonávacie predpisy k zákonu o rozvoji rastlinnej výroby, vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva č. 63/1964 Zb. o ochrane proti zavliekaniu škodcov a chorôb rastlín a burín pri dovoze, prevoze a vývoze (vonkajšia karanténa).

10)Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z.

- b) zložky ekosystémov horniny a nerasty,¹¹⁾ reliéf, pôda, voda, ovzdušie, rastlinstvo, živočíšstvo a antropické objekty a látky; zložky sa skladajú z prvkov ekosystémov, ktorými sú najmä jedince druhov rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín, ich časti a vývinové štádiá, tvary reliéfu, pôdne typy, jazerá, vodné toky, pramene, ponory, formy osídlenia a využitia krajiny,
- c) významný krajinný prvok taká časť územia, ktorá utvára charakteristický vzhľad krajiny alebo prispieva k jej ekologickej stabilite, najmä les, rašelinisko, brehový porast, jazero, mokrad, rieka, bralo, tiesňava, kamenné more, pieskový presyp, park, aleja, remíza,
- d) biocentrum ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev,
- e) biokoridor priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky,
- f) interakčný prvok určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom,
- g) voľne rastúcu rastlinu (ďalej len „rastlina“) jedinec rastlinného druhu, ktorého populácia sa udržuje samovoľne; rastlinou sú všetky jej vývinové štádiá vrátane uhynutých jedincov, jej nadzemné a podzemné časti, nezávisle od toho, kde sa nachádzajú,
- h) voľne žijúceho živočicha (ďalej len „živočích“) jedinec živočíšneho druhu, ktorého populácia sa udržuje samovoľne; živočíchom sú všetky jeho vývinové štádiá vrátane uhynutých jedincov nezávisle od toho, kde sa nachádzajú,
- i) drevinu rastúcu mimo lesa strom alebo ker rastúci jednotlivito alebo v skupinách mimo lesných porastov (ďalej len „drevina“),
- j) genofond súbor dedičných vlastností rastlín a živočíchov,
- k) biotop životné prostredie určitého jedinca rastliny alebo živočicha, ich populácie a spoločenstva,
- l) osobitne chránenú časť prírody a krajiny chránené územie, súkromné chránené územie, chránený druh alebo chránený strom.

DRUHÁ ČASŤ

VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

§ 4

Základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a krajiny

(1) Každý je povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrožovaním, poškodzovaním a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky, najmä za účelom ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability.

(2) Významný krajinný prvok možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo k oslabeniu jeho ekologickejštabilizačnej funkcie.

(3) Vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Každý, kto zamýšľa vykonávať činnosť, ktorou môže ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, je povinný zároveň navrhnúť opatrenia, ktoré prispievajú k jeho vytváraniu a udržiavaniu.¹²⁾

(4) Právnické osoby a fyzické osoby oprávnené na podnikanie, ktoré svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinné na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia. Opatrenia zabezpečujúce podmienky ochrany podľa tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie sú tieto osoby povinné zahrnúť už do návrhov projektov, programov, plánov a ostatnej dokumentácie, vypracovanej podľa osobitných predpisov.¹³⁾

§ 5

Všeobecná ochrana rastlín a živočíchov

(1) Fyzické osoby a právnické osoby sú pri vykonávaní akejkoľvek činnosti povinné postupovať tak, aby nedochádzalo k zbytočnému úhynu rastlín a živočíchov alebo k poškodzovaniu a ničeniu ich biotopov.

(2) Rastliny vrátane ich plodov a plodníc húb možno bez súhlasu vlastníka pozemku trhať alebo zbierať len pre osobnú potrebu, ak nie sú osobitne chránené podľa tretej časti tohto zákona alebo ak osobitné predpisy neustanovujú inak.¹⁴⁾

11) § 2 zákona č. 44/1988 Zb.

12) Napríklad § 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb.

13) Napríklad zákon č. 138/1973 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 238/1993 Z. z., zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 103/1990 Zb. a zákona č. 262/1992 Zb., zákon č. 61/1977 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 499/1991 Zb., zákon Slovenskej národnej rady č. 52/1988 Zb. o geologických prácach a o Slovenskom geologickom úrade v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 497/1991 Zb., zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 293/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 187/1993 Z. z. (úplné znenie vyhlásené pod č. 12/1994 Z. z.).

14) Napríklad zákon č. 61/1964 Zb. v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 497/1991 Zb., zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 131/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 510/1991 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 183/1993 Z. z. (úplné znenie vyhlásené pod č. 15/1994 Z. z.).

(3) Každý, kto obchoduje s rastlinami, je povinný na výzvu štátneho orgánu ochrany prírody a krajiny (ďalej len „orgán ochrany prírody“) preukázať, že ich nezískal v rozpore s odsekom 2.

(4) Ak činnosť uvedená v odsekoch 1 a 2 vedie k ohrozeniu existencie druhov rastlín a živočíchov alebo k ich degenerácii, k narušeniu rozmnožovacích schopností alebo k zániku ich populácie, orgán ochrany prírody môže túto činnosť po predchádzajúcom upozornení obmedziť alebo zakázať.

(5) Zakazuje sa odchytať a usmrcovať živočíchy. Tento zákaz neplatí, ak hrozí bezprostredné ohrozenie života alebo zdravia človeka alebo poškodenie jeho majetku, alebo ak to ustanovujú osobitné predpisy.¹⁵⁾

§ 6

Stupne územnej ochrany prírody a krajiny

(1) Pre územnú ochranu prírody a krajiny sa ustanovuje päť stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje.

(2) Prvý stupeň ochrany ako všeobecná ochrana platí na celom území Slovenskej republiky. Druhý až piaty stupeň ochrany ako osobitná ochrana platí pre chránené územia a ochranné pásma podľa tretej časti tohto zákona.

§ 7

Prvý stupeň ochrany

Na území, ktorému sa neposkytuje osobitná ochrana podľa tohto zákona, platí prvý stupeň ochrany, podľa ktorého sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na

- umiestňovanie skládok hnojív a oplocovanie pozemkov mimo sídiel s výnimkou oplocovania v lesoch za účelom ochrany kultúr proti škodám spôsobovaným zverou, na likvidáciu terasovitých poľnohospodárskych pozemkov na svahoch a na likvidáciu medzí v prípadoch, v ktorých sa nevyžaduje súhlas alebo vyjadrenie orgánu ochrany prírody podľa osobitných predpisov,¹⁶⁾
- zasypávanie a odvodňovanie močiarov, jazier, mokradí a iných pozemkov,
- ťažbu trstia, rašeliny, bahna a hlíny a rozširovanie tejto ťažby mimo korýt vodných tokov,¹⁷⁾
- zámerné kríženie rastlín alebo živočíchov a rozširovanie ich krížencov mimo miest vyhradených orgánom ochrany prírody,
- zámerné rozširovanie nepôvodných druhov rastlín a živočíchov a pôvodných druhov inej geografickej príslušnosti v krajine mimo sídelných útvarov a mimo druhov uvedených v schválenom lesnom hospodárskom pláne,
- používanie dravých vtákov na sokoliarstvo a živočí-

chov na chytanie alebo usmrcovanie iných živočíchov,

- chov živočíchov a pestovanie rastlín chránených podľa tretej časti tohto zákona, ako aj na zriaďovanie chovných a rehabilitačných staníc živočíchov, zoológických záhrad, zoológických kútikov, botanických záhrad a arborét,
- umiestňovanie a druhové zloženie drevín pred výsadbou na verejných priestranstvách a vo voľnej krajine s výnimkou lesa a plôch s poľnohospodárskymi kultúrami a plodinami,
- umiestňovanie a rozširovanie záhradkárskeho a chatových osád,
- osádzanie reklamných tabúlí a zariadení, vylepovanie plagátov a umiestňovanie pútačov mimo zástavby obcí,
- leteckú aplikáciu chemických látok a hnojív,
- plavenie dreva po vodných tokoch,
- masové športové, rekreačné a iné spoločenské podujatia mimo zástavby obcí a vyhradených športových a rekreačných areálov,
- zriaďovanie a rozširovanie areálov určených na vojenské zariadenia, obranu a bezpečnosť štátu, braný výcvik, civilnú ochranu a požiaru ochranu,
- vypaľovanie trávnych porastov.

§ 8

Súhlas orgánu ochrany prírody

(1) V súhlase vydanom podľa tohto zákona môže orgán ochrany prírody určiť bližšie podmienky vykonávania činnosti, zabezpečujúce ochranu prírody a krajiny.

(2) Orgán ochrany prírody po predchádzajúcom upozornení obmedzí alebo zakáže až do odstránenia nedostatkov činnosť, v dôsledku ktorej hrozí vznik značnej ujmy v prírode a krajine, alebo činnosť, ktorá takúto značnú ujmu spôsobila.

(3) Orgán ochrany prírody môže tomu, kto činnosťou nevyžadujúcou súhlas orgánu ochrany prírody podľa tohto zákona poškodzuje alebo ničí prírodu, nariadiť rozhodnutím, aby v určenej lehote odstránil škodlivé následky tejto činnosti, a určiť podmienky na jej ďalšie vykonávanie. Ak škodlivé následky nebudú v určenej lehote odstránené, môže to urobiť orgán ochrany prírody na náklady povinného.

(4) Orgán ochrany prírody môže obmedziť alebo zakázať činnosť tomu, kto nespĺnil podmienky určené v rozhodnutí o súhlase podľa odseku 1, alebo tomu, kto nespĺnil povinnosti uložené v ním vydanom rozhodnutí podľa odseku 3. Rovnako môže obmedziť alebo zakázať činnosť tomu, kto vykonáva činnosť vyžadujúcu súhlas orgánu ochrany prírody bez tohto súhlasu alebo vykonáva činnosť napriek zakazu podľa

15) Napríklad zákon č. 23/1962 Zb. o poľovníctve v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 510/1991 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 99/1993 Z. z., zákon č. 102/1963 Zb. o rybárstve v znení zákona č. 229/1991 Zb., zákon č. 87/1987 Zb. o veterinárnej starostlivosti v znení zákona č. 239/1991 Zb. (úplné znenie vyhlásené pod č. 215/1992 Zb.).

16) Napríklad zákon č. 61/1977 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb.

17) § 31 zákona č. 138/1973 Zb.

tohto zákona. Ak uvedenou činnosťou vznikli škodlivé následky na prírode a krajine, ktoré povinný v určenej lehote neodstráni, môže to urobiť orgán ochrany prírody na náklady povinného.

§ 9

Vyjadrenie orgánu ochrany prírody

(1) Vyjadrenie orgánu ochrany prírody sa vyžaduje k všetkým rozhodnutiam iných orgánov štátnej správy, ktorými môžu byť dotknuté záujmy chránené týmto zákonom, a to k

- a) územnému rozhodnutiu,¹⁸⁾
- b) stavebnému povoleniu,¹⁹⁾
- c) povoleniu banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom,²⁰⁾
- d) povoleniu na vodohospodárske diela, a to na záchyt prameňov, stavby priehrad a vodných nádrží, stavby na úpravu vodného toku, na ochranu pred povodňami, na zavlážovanie a odvodňovanie pozemkov, ako aj na stavby na plavebné účely v korytách vodných tokov alebo na ich brehoch,²¹⁾
- e) povoleniu na vypúšťanie odpadových a zvláštnych vôd do povrchových a podzemných vôd,²²⁾
- f) povoleniu na vysádzanie stromov a krov v zátopových územiach,²³⁾
- g) povoleniu ťažby riečného materiálu²⁴⁾ a k súhlasu na zasýpanie a odvodňovanie mŕtvych ramien vodných tokov,²⁵⁾
- h) rozhodnutiu o uznaní rezervácií pre zver,²⁶⁾
- i) povoleniu na odlov alebo odchyt nepoľovnej zveri a zveri celoročne chránenej,
- j) povoleniu na zavádzanie chovu nových druhov rýb a iných vodných živočíchov,²⁷⁾
- k) rozhodnutiu o vyhlásení ochranných lesov a lesov osobitného určenia,²⁸⁾ k jeho zrušeniu alebo zmene,

- l) povoleniu alebo nariadeniu pozemkových úprav,²⁹⁾
- m) nariadeniu hromadných opatrení proti škodcom rastlín,³⁰⁾
- n) umiestneniu a povoleniu stavby veľkého a stredného zdroja znečisťovania vrátane ich zmien a uvedenia do prevádzky,³¹⁾
- o) odlesňovaniu pozemkov a výstavbe lesných ciest a zväznic mimo schváleného lesného hospodárskeho plánu.

(2) Vyjadrenie orgánu ochrany prírody sa vyžaduje aj k schváleniu a k zmene

- a) územnoplánovacej dokumentácie,³²⁾
- b) lesného hospodárskeho plánu a súhrnného lesného hospodárskeho plánu,³³⁾
- c) smerného vodohospodárskeho plánu,³⁴⁾
- d) času poľovačky na jednotlivé druhy zveri, prípadne jej ochrany,³⁵⁾
- e) plánu rekultivácie,³⁶⁾
- f) projektu geologických prác,³⁷⁾
- g) plánu výstavby diaľnic, ciest a miestnych komunikácií,³⁸⁾
- h) programu odpadového hospodárstva,³⁹⁾
- i) projektu pozemkových úprav.⁴⁰⁾

(3) Vyjadrenie orgánu ochrany prírody k zmene druhu poľnohospodárskeho pozemku, k jeho zalesneniu alebo k premene nepoľnohospodárskej pôdy na poľnohospodársku pôdu podľa osobitného predpisu⁴¹⁾ sa vydáva formou záväzného posudku.

§ 10

Povoľovanie činnosti podľa osobitných predpisov

Orgán štátnej správy vydávajúci podľa osobitných predpisov rozhodnutie o činnosti, na ktorú je potrebný súhlas alebo vyjadrenie orgánu ochrany prírody podľa

18) § 32 až 42 a § 126 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 262/1992 Zb.

19) § 66 až 70, § 120, 121 a 126 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 262/1992 Zb.

20) Napríklad § 9 až 13 a § 17 až 19 zákona Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 499/1991 Zb.

21) § 9 a 11 zákona č. 138/1973 Zb.

22) § 23 zákona č. 138/1973 Zb.

23) § 10 písm. a) a § 11 zákona č. 138/1973 Zb.

24) § 10 písm. b) zákona č. 138/1973 Zb.

25) § 13 ods. 1 písm. f) zákona č. 138/1973 Zb.

26) § 18 zákona č. 23/1962 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 99/1993 Z. z.

27) § 21 zákona č. 102/1963 Zb.

28) § 6 a § 27 ods. 1 písm. g) zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. v znení neskorších predpisov.

29) Napríklad § 1, § 2 písm. d), f), g) a h), § 5 ods. 2, § 7 a 8 zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 187/1993 Z. z.

30) § 25 ods. 2 zákona č. 61/1964 Zb.

§ 36 vyhlášky Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva a Ministerstva spravodlivosti č. 62/1964 Zb.

31) § 3 ods. 2 písm. a) a b) a § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 309/1991 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 148/1994 Z. z.

32) § 21 až 28 a § 126 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 262/1992 Zb.

33) § 3 a 4, § 27 ods. 1 písm. d) a f) a § 28 písm. e) zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. v znení neskorších predpisov.

34) § 8 zákona Slovenskej národnej rady č. 135/1974 Zb. o štátnej správe vo vodnom hospodárstve.

35) § 26 zákona č. 23/1962 Zb.

36) § 4 ods. 3 písm. g) zákona č. 61/1977 Zb.

§ 26 ods. 1 písm. c) zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 510/1991 Zb.

§ 3 vyhlášky Ministerstva lesného a vodného hospodárstva Slovenskej socialistickej republiky č. 103/1977 Zb. o postupe pri ochrane lesného pôdneho fondu.

37) § 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 52/1988 Zb. v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 497/1991 Zb.

§ 12 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 217/1993 Z. z. o projektovaní, vykonávaní a vyhodnocovaní geologických prác.

38) § 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení zákona č. 27/1984 Zb.

39) § 4 písm. e) a § 5 ods. 3 písm. b) zákona Slovenskej národnej rady č. 494/1991 Zb. o štátnej správe v odpadovom hospodárstve.

40) § 12 a 13 zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 187/1993 Z. z.

41) § 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb.

tohto zákona, nevydá rozhodnutie, kým neobdrží takýto súhlas alebo vyjadrenie.

TRETIA ČASŤ

OSOBITNÁ OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

PRVÁ HLAVA

ÚZEMNÁ OCHRANA

§ 11

Pojem

Územnou ochranou podľa tohto zákona sa rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny vo vymedzenom území v druhom až piatom stupni ochrany.

§ 12

Kategórie chránených území a ochranné pásma

(1) Významné alebo ohrozené časti prírody a krajiny možno vyhlásiť za chránené územia v týchto kategóriách:

- a) chránená krajinná oblasť,
- b) národný park,
- c) chránený areál,
- d) prírodná rezervácia,
- e) prírodná pamiatka.

(2) Ak to vyžaduje záujem ochrany národného parku, chráneného areálu, prírodnej rezervácie alebo prírodnej pamiatky, môže orgán ochrany prírody vyhlásiť ich ochranné pásmo, a to spôsobom, akým vyhlasuje príslušnú kategóriu chráneného územia. Ak ochranné pásmo národného parku nebolo vyhlásené súčasne s vyhlásením národného parku, môže ho vyhlásiť Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) po dohode s Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 13

Chránená krajinná oblasť

(1) Rozsiahlejšie územie, spravidla o výmere nad 1 000 ha, s rozptýlenými ekosystémami, významnými pre zachovanie biologickej rozmanitosti a ekologickej stability, s charakteristickým vzhľadom krajiny alebo so špecifickými formami historického osídlenia môže ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom ustanoviť za chránenú krajinnú oblasť.

(2) Na území chránenej krajinskej oblasti, ak v tomto zákone nie je ustanovené inak, platí druhý stupeň ochrany, podľa ktorého sa súhlas orgánu ochrany prírody vyžaduje na

- a) činnosti uvedené v § 7 tohto zákona,
- b) výsadbu lesných monokultúr a stanovištne nepôvodných lesných porastov a na ťažbu drevnej hmoty holorubným spôsobom,
- c) terénne úpravy meniace tvary reliéfu a zmeny vo využití pozemkov,

- d) umiestňovanie košiarov, objektov a zariadení so stádami alebo s intenzívnym chovom hospodársky významných druhov zvierat,
- e) intenzívny chov zveri a rýb, zavádzanie chovu kožušinových zvierat, pestovanie cudzokrajných druhov rastlín a chov cudzokrajných druhov živočíchov mimo sídiel,
- f) uznanie poľovného revíru,
- g) zámerné rozširovanie pôvodných druhov rastlín a živočíchov okrem plánovanej lesohospodárskej a poľnohospodárskej činnosti,
- h) vykonávanie geologických prác, banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom,
- i) osádzanie reklamných tabúl a zariadení a vylepovanie plagátov v obciach mimo miest vyhradených orgánom ochrany prírody,
- j) aplikáciu chemických látok, najmä pesticídov, toxických látok, priemyselných hnojív a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti na ploche väčšej ako 2 ha,
- k) rozširovanie lôžkových kapacít na rekreačné účely v lokalitách určených orgánom ochrany prírody,
- l) budovanie a označovanie turistických chodníkov, športových a rekreačných areálov a zariadení cestovného ruchu,
- m) zber rastlín, nerastov a skamenelín a ich častí na miestach určených orgánom ochrany prírody,
- n) vykonávanie branného výcviku mimo areálov určených na tento účel a na mimoriadne budovanie a prevádzku zariadení slúžiacich na obranu a bezpečnosť štátu,
- o) skládkovanie odpadov.

(3) Podrobnosti o podmienkach ochrany chránenej krajinskej oblasti a vymedzenie jej hraníc ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 14

Národný park

(1) Rozsiahlejšie územie, spravidla o výmere nad 1 000 ha, prevažne s ekosystémami podstatne nezmenenými ľudskou činnosťou alebo v jedinečnej a prirodzenej krajinskej štruktúre, tvoriace nadregionálne biocentrá a najvýznamnejšie prírodné dedičstvo, v ktorom je ochrana prírody nadradená nad ostatné činnosti, môže vláda nariadením vyhlásiť za národný park.

(2) Na území národného parku, ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, platí tretí stupeň ochrany, podľa ktorého sa súhlas orgánu ochrany prírody vyžaduje na

- a) činnosti uvedené v § 13 ods. 2 tohto zákona,
- b) rozorávanie a premiestňovanie pôdy a hliny a úpravu pasienkov,
- c) pasenie a preháňanie stád hospodársky významných druhov zvierat a budovanie zariadení na ich ochranu,
- d) činnosť meniacu prirodzený stav vodných tokov, vodných plôch, močiarov, mokradí, prameňov a ponorov,
- e) voľné púšťanie domácich zvierat,
- f) pestovanie cudzokrajných druhov rastlín, chov cu-

dzokrajných druhov živočíchov mimo uzavretých objektov a rozširovanie pôvodných druhov rastlín a živočíchov človekom mimo schváleného lesného hospodárskeho plánu,

- g) označovanie budov, ciest, chodníkov, plôch, stromov a iných objektov informačnými, reklamnými alebo inými tabuľami, zariadeniami a znakmi a vylepovanie plagátov,
- h) používanie chemických látok okrem osobnej potreby a skladovanie agrochemikálií,
- i) plavbu na člnoch alebo iným spôsobom, vyhladkové a cvičné nízke lety vzdušnými dopravnými prostriedkami,
- j) vjazd a státie motorového vozidla s výnimkou verejných pozemných komunikácií a dopravných a technologických plôch na to určených,
- k) horolezecké a skalolezecké výstupy, skialpinizmus, táborenie, stanovanie a zakladanie ohňa mimo trás a miest vyhradených orgánom ochrany prírody,
- l) zber rastlín, nerastov a skamenelín,
- m) budovanie a prevádzku zariadení slúžiacich na ochranu a bezpečnosť štátnych hraníc.

(3) Na území ochranného pásma národného parku (§ 12 ods. 2) platí druhý stupeň ochrany (§ 13 ods. 2).

(4) Orgán ochrany prírody môže na území národného parku obmedziť rozsah a spôsob dopravy a vstup do národného parku alebo do jeho časti, ak je ohrozený účel, na ktorý bol národný park vyhlásený.

(5) Výkon práva poľovníctva a práva rybárstva podľa osobitných predpisov⁴²⁾ môže orgán ochrany prírody na území národného parku alebo v jeho častiach obmedziť alebo zakázať, ak je tým ohrozený účel, na ktorý bol národný park vyhlásený.

(6) Podrobnosti o podmienkach ochrany národného parku a jeho ochranného pásma a vymedzenie hraníc ustanoví vláda nariadením.

§ 15

Návštevný poriadok národného parku

Okresný úrad životného prostredia, v ktorého územnom obvode je najväčšia časť národného parku, po dohode s okresnými úradmi životného prostredia, na území ktorých sú ostatné časti národného parku, po vyjadrení dotknutých obcí a po prerokovaní so správou národného parku vydá všeobecne záväznou vyhláškou návštevný poriadok národného parku; upraví v ňom najmä podrobnosti o povinnostiach návštevníkov, o rozsahu a spôsobe dopravy a o kultúrno-výchovnom využívaní národného parku. Návštevný poriadok možno vydať aj pre časť územia národného parku.

§ 16

Chránený areál

(1) Menšie územie, spravidla o výmere do 1 000 ha, ktoré v prevažnej miere predstavujú biokoridory, interakčné prvky alebo biocentrá miestneho alebo regio-

nálneho významu, môže okresný úrad životného prostredia vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou za chránený areál.

(2) Za chránený areál možno vyhlásiť aj územie s trvalejším výskytom chránených druhov živočíchov alebo s náleziskami chránených druhov rastlín, nerastov a skamenelín, plochy slúžiace na prírodovedecké a kultúrno-výchovné účely a niektoré časti prírody dotvorené ľudskou činnosťou, najmä umelé vodné plochy, arboréta, parky, záhrady a lomy.

(3) Na území chráneného areálu platí štvrtý stupeň ochrany, podľa ktorého sa zakazuje

- a) ťažiť drevnú hmotu holorubným spôsobom a budovať zväznice mimo schváleného lesného hospodárskeho plánu,
- b) košarovať stáda hospodársky významných druhov zvierat,
- c) ťažiť trstie, rašelinu, bahno, spraš, hlinu, pôdu, piesok a štrk, vykonávať geologické práce, banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom a používať ťažké mechanizmy mimo miest vyhradených orgánom ochrany prírody,
- d) meniť vodný režim pozemkov,
- e) pestovať a rozširovať nepôvodné druhy rastlín, chovať a rozširovať nepôvodné druhy živočíchov, ako aj pôvodné druhy rastlín a živočíchov inej geografickej príslušnosti mimo schváleného lesného hospodárskeho plánu,
- f) voľne púšťať domáce zvieratá, najmä psy,
- g) budovať priemyselné objekty a zariadenia, poľné hnojiská, záhradkárské osady, sídla a obytné súbory, ako aj objekty a zariadenia zabraňujúce migrácii živých organizmov a výmene ich genetických informácií,
- h) osádzať informačné, reklamné a iné tabule a zariadenia a vylepovať plagáty mimo miest vyhradených orgánom ochrany prírody,
- i) umiestňovať alebo rozširovať skládky odpadov a skladovať agrochemikálie,
- j) používať chemické látky na posyp ciest a chodníkov,
- k) letecky aplikovať alebo inak veľkoplošne používať chemické látky a hnojivá,
- l) vykonávať športovú a rekreačnú činnosť, táborenie, stanovanie a zakladanie ohňa mimo trás a miest vyhradených orgánom ochrany prírody,
- m) zber rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín a ich častí s výnimkou povoleného rozsahu pri vedecko-výskumnej činnosti,
- n) vykonávať branný výcvik,
- o) vypaľovať trávne porasty.

(4) Zákaz činnosti podľa odseku 3 písm. e) sa nevzťahuje na chránené areály alebo ich časti, ktoré sú určené na takúto činnosť, najmä na zoologické záhrady, arboréta, botanické záhrady a parky.

(5) Na činnosti uvedené v § 14 ods. 2 tohto zákona, ak nie sú zakázané podľa odseku 3, sa na území so štvrtým stupňom ochrany vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody.

⁴²⁾Zákon č. 23/1962 Zb. v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 102/1963 Zb. v znení zákona č. 229/1991 Zb.

(6) Na území ochranného pásma chráneného areálu (§ 12 ods. 2) platí tretí stupeň ochrany (§ 14 ods. 2).

(7) Podrobnosti o podmienkach ochrany chráneného areálu, jeho ochranného pásma a vymedzenie hraníc sa ustanovia všeobecne záväznou vyhláškou, ktorou sa chránený areál a jeho ochranné pásmo vyhlasuje.

§ 17

Prírodná rezervácia

(1) Menšie územie, spravidla o výmere do 1 000 ha, ktoré predstavuje pôvodné alebo ľudskou činnosťou málo pozmenené ekosystémy a biocentrá, môže okresný úrad životného prostredia vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou za prírodnú rezerváciu.

(2) Prírodnú rezerváciu, spravidla predstavujúcu nadregionálne biocentrum ako súčasť najvýznamnejšieho prírodného dedičstva štátu, môže ministerstvo ustanoviť všeobecne záväzným právnym predpisom za národnú prírodnú rezerváciu.

(3) Na území prírodnej rezervácie a národnej prírodnej rezervácie platí piaty stupeň ochrany, podľa ktorého sa zakazuje

- a) vykonávať činnosti uvedené v § 16 ods. 3 tohto zákona,
- b) zasahovať do lesných porastov, rúbať stromy a poškodzovať vegetačný a pôdny kryt,
- c) meniť tvar reliéfu, rozorávať a premiestňovať pôdu a hlinu a vykonávať geologické práce, banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom,
- d) pást a preháňať stáda hospodársky významných druhov zvierat,
- e) meniť prirodzený stav vodných tokov, vodných plôch, močiarov, mokradí, prameňov a ponorov,
- f) loviť zver a ryby a zriaďovať solníky a krmidlá pre zver,
- g) vnášať domáce zvieratá, cudzokrajné a nepôvodné druhy rastlín a živočíchov,
- h) budovať a rozširovať objekty a zariadenia, ktoré neslúžia vodoochranným, pôdoochranným, lesoochranným alebo iným potrebám ochrany prírody,
- i) budovať chatové osady, športové a rekreačné zariadenia,
- j) osádzať informačné, reklamné a iné tabule, zariadenia a znaky neslúžiace na ochranu prírody,
- k) znečisťovať územie odpadmi a odpadkami a skladať odpad,⁴³⁾
 - l) používať chemické prostriedky a hnojivá,
- m) vchádzať a stáť dopravnými prostriedkami s výnimkou tých, ktoré slúžia vodoochranným, pôdoochranným, lesoochranným alebo iným potrebám ochrany prírody a správe alebo údržbe verejnoprospešných zariadení,
- n) člnkovať sa a uskutočňovať vyhlídkové a cvičné nízke lety,
- o) pohybovať sa mimo označených miest a trás,
- p) zakladať oheň, fajčiť, táboriť, stanovať, vykonávať športovú a rekreačnú činnosť okrem pešej turistiky

po náučných a turistických chodníkoch, horolezectva, skalolezectva a skialpinizmu na miestach vyhradených orgánom ochrany prírody,

- r) rušiť pokoj a ticho,
- s) zber rastlín, nerastov a skamenelín,
- t) umiestňovať zariadenia na obranu a bezpečnosť štátu s výnimkou ochrany štátnych hraníc.

(4) Na činnosti uvedené v § 14 ods. 2 tohto zákona, ak nie sú zakázané podľa odseku 3, je na území s piatym stupňom ochrany potrebný súhlas orgánu ochrany prírody.

(5) V prípade ohrozenia prírodnej rezervácie alebo národnej prírodnej rezervácie môže orgán ochrany prírody zakázať v nej akúkoľvek hospodársku činnosť a zásahy do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov. V prípade jej ohrozenia nadmernou návštevnosťou môže rozhodnúť o jej uzavretí pre verejnosť alebo dočasne obmedziť vstup do nej. Zákaz alebo obmedzenie vstupu je orgán ochrany prírody povinný vopred prerokovať s dotknutými obcami.

(6) Na území ochranného pásma prírodnej rezervácie alebo národnej prírodnej rezervácie (§ 12 ods. 2) platí štvrtý stupeň ochrany (§ 16 ods. 3 až 5).

(7) Ak ochranné pásmo prírodnej rezervácie alebo národnej prírodnej rezervácie nebolo vyhlásené podľa § 12 ods. 2 tohto zákona, je ním územie do vzdialenosti 100 m smerom von od jej hranice a platí v ňom tretí stupeň ochrany (§ 14 ods. 2).

(8) Podrobnosti o podmienkach ochrany prírodnej rezervácie alebo národnej prírodnej rezervácie, jej ochranného pásma a vymedzenie hraníc sa ustanovia všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým sa toto chránené územie a jeho ochranné pásmo vyhlasuje.

§ 18

Prírodná pamiatka

(1) Bodové, liniové alebo iné maloplošné ekosystémy, ich zložky alebo prvky, spravidla o výmere do 50 ha, ktoré majú vedecký, kultúrny, ekologický, estetický alebo krajinotvorný význam, najmä odkryvy, skalné útvary, kamenné moria, prelomové doliny, presypy, časti vodných tokov, pramene, ponory, jazerá, môže okresný úrad životného prostredia vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou za prírodnú pamiatku.

(2) Jedinečnú prírodnú pamiatku, ktorá predstavuje súčasť najvýznamnejšieho prírodného dedičstva štátu, môže ministerstvo ustanoviť všeobecne záväzným právnym predpisom za národnú prírodnú pamiatku.

(3) Na území prírodnej pamiatky a národnej prírodnej pamiatky platí piaty stupeň ochrany (§ 17 ods. 3 až 5).

(4) Na území ochranného pásma prírodnej pamiatky alebo národnej prírodnej pamiatky (§ 12 ods. 2) platí štvrtý stupeň ochrany (§ 16 ods. 3 až 5).

(5) Ak ochranné pásmo prírodnej pamiatky alebo

⁴³⁾ § 2 písm. b) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 606/1992 Zb. o nakladaní s odpadmi.

národnej prírodnej pamiatky nebolo vyhlásené podľa § 12 ods. 2 tohto zákona, je ním územie do vzdialenosti 30 m smerom von od jej hranice a platí v ňom tretí stupeň ochrany (§ 14 ods. 2).

(6) Podrobnosti o podmienkach ochrany prírodnej pamiatky alebo národnej prírodnej pamiatky, jej ochranného pásma a vymedzenie hraníc sa ustanovia všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým sa toto chránené územie a jeho ochranné pásmo vyhlasuje; pre prírodné pamiatky podľa § 19 tohto zákona ustanoví tieto podrobnosti ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 19

Jaskyne, priepasti a prírodné vodopády

(1) Jaskyňou podľa tohto zákona je dutý priestor v zemskej kôre v dĺžke nad 3 m, ktorý vznikol pôsobením prírodných síl neorganického pôvodu.

(2) Priepasťou podľa tohto zákona je vertikálna dutina v zemskej kôre, ktorá presahuje hĺbku 5 m, vznikla pôsobením prírodných síl neorganického pôvodu a jej šírka nepresahuje hĺbkový rozmer.

(3) Prírodným vodopádom podľa tohto zákona je útvar, v ktorom vodný tok pôsobením prírodných síl bez zásahu človeka padá z výšky nad 1 m cez stupeň vo svojom koryte.

(4) Jaskyne, priepasti a prírodné vodopády s ich skalnými stupňami sú prírodnými pamiatkami. Najvýznamnejšie z nich možno vyhlásiť za národné prírodné pamiatky (§ 18 ods. 2).

(5) Poškodzovať a ničiť ekosystémy a výzdobu jaskýň a priepastí a znečisťovať ich priestory je zakázané.

(6) Jaskyne a priepasti sú náučnými lokalitami. Na ich sprístupnenie a iné ako kultúrno-výchovné využitie sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody.

(7) Dokumentácia prác na sprístupňovaní jaskýň a priepastí musí zabezpečovať ich ochranu, najmä mikroklimy, vodného režimu, ekosystémov, výzdoby, paleontologických a archeologických nálezov.

(8) Vstup do sprístupnenej jaskyne a priepasti ako náučnej lokality je možný len so sprievodcom. Podrobnosti sa upravujú v návštevnom poriadku, ktorý vydá okresný úrad životného prostredia po prerokovaní so správcom jaskyne alebo priepasti.

(9) Na jaskyne, priepasti a prírodné vodopády sa nevzťahuje § 18 ods. 5 tohto zákona.

§ 20

Výnimky z podmienok ochrany

(1) Zákaz činnosti vo štvrtom a piatom stupni ochrany neplatí, ak je taká činnosť preukázateľne nevyhnut-

ná na zabezpečenie starostlivosti o chránené územie alebo jeho ochranné pásmo alebo v prípade bezprostredného ohrozenia života a zdravia človeka.

(2) Výnimky zo zákazov ustanovených týmto zákonom môže v odôvodnených prípadoch povoliť orgán ochrany prírody, ktorý je príslušný na vyhlásenie ochrany. Ak ide o národný park, je týmto orgánom ministerstvo. Ak ide o prírodnú pamiatku podľa § 19 ods. 4 tohto zákona, je týmto orgánom okresný úrad životného prostredia.

§ 21

Zóny chránenej krajinskej oblasti a národného parku

(1) Chránenú krajinnú oblasť možno členiť najviac na štyri zóny a národný park najviac na tri zóny. Zóny sa vymedzujú a odstupňujú podľa povahy prírodných hodnôt v nich tak, aby piaty stupeň ochrany bol určený pre zónu A, štvrtý stupeň pre zónu B, tretí stupeň pre zónu C a v chránenej krajinskej oblasti aj druhý stupeň pre zónu D.

(2) Vymedzenie jednotlivých zón ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

(3) Zóny sa zaznamenávajú v mapových podkladoch vhodnej mierky (§ 41 ods. 4), uložených na územne príslušných orgánoch ochrany prírody. Orgán ochrany prírody vhodným spôsobom vyznačí hranice zón v teréne.

§ 22

Súkromné chránené územie

(1) Vlastník takého pozemku, ktorý spĺňa podmienky ustanovené týmto zákonom pre chránený areál (§ 16), prírodnú rezerváciu (§ 17) alebo prírodnú pamiatku (§ 18) a nebol vyhlásený za chránený podľa § 12 ods. 1 tohto zákona, môže požiadať okresný úrad životného prostredia o vyhlásenie súkromného chráneného areálu, súkromnej prírodnej rezervácie alebo súkromnej prírodnej pamiatky (ďalej len „súkromné chránené územie“).

(2) Ak pozemok spĺňa podmienky na vyhlásenie územnej ochrany podľa odseku 1, okresný úrad životného prostredia uzavrie s vlastníkom pozemku písomnú dohodu o vyhlásení súkromného chráneného územia a o rozsahu práv a povinností pri zabezpečovaní jeho ochrany.

(3) Na základe dohody podľa odseku 2 okresný úrad životného prostredia vyhlási pozemok navrhnutý na územnú ochranu všeobecne záväznou vyhláškou za súkromné chránené územie. Zriadená ochrana je k pozemku viazaná formou vecného bremena a vyznačí sa v katastri nehnuteľností.⁴⁴⁾

⁴⁴⁾ § 151o a § 151r Občianskeho zákonníka.

Zákon č. 265/1992 Zb. o zápisoch vlastníckych a iných vecných práv k nehnuteľnostiam v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 60/1994 Z. z.

Zákon Slovenskej národnej rady č. 266/1992 Zb. o katastri nehnuteľností v Slovenskej republike.

Zákon č. 46/1971 Zb. o geodézii a kartografii v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 132/1994 Z. z.

(4) V súkromnom chránenom území platí stupeň ochrany zodpovedajúci príslušnej kategórii chráneného územia podľa tohto zákona.

(5) Vlastník má na pozemku, na ktorom bolo vyhlásené súkromné chránené územie, oprávnenia stráže prírody (§ 58).

DRUHÁ HLAVA DRUHOVÁ OCHRANA

§ 23

Pojem

Druhovou ochranou podľa tohto zákona sa rozumie osobitná ochrana druhov rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín vrátane ich systematických jednotiek nižšieho rádu (ďalej len „chránený druh“).

§ 24

Kategórie chránených druhov

(1) Ohrozené, zriedkavé, vzácne alebo inak významné druhy rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín môže ministerstvo ustanoviť všeobecne záväzným právnym predpisom za chránené druhy v kategóriách

- a) chránené rastliny,
- b) chránené živočíchy,
- c) chránené nerasty,
- d) chránené skameneliny.

(2) Za chránené rastliny a živočíchy sa podľa tohto zákona považujú aj druhy chránené medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná.⁴⁵⁾

(3) Pri pochybnostiach, či ide o chránený druh, rozhodne obvodný úrad životného prostredia.

(4) Chránené rastliny a chránené živočíchy sa podľa stupňa ich ohrozenia členia na

- a) ohrozené,
- b) veľmi ohrozené,
- c) kriticky ohrozené.

(5) Zoznam a stupeň ohrozenia chránených druhov rastlín a živočíchov podľa odseku 4 ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 25

Chránené rastliny

(1) Chránené rastliny je zakázané poškodzovať, ničiť, trhať, vykopávať a zbierať. Rovnako je zakázané poškodzovať a ničiť ich biotopy.

(2) Pri dávaní vyjadrenia, súhlasu alebo iného rozhodnutia podľa tohto zákona prihliada orgán ochrany prírody aj na to, aby nedochádzalo k neodôvodnenému

poškodzovaniu alebo ničeniu chránených rastlín a ich biotopov.

(3) Ochrana podľa tohto zákona sa nevzťahuje na chránené rastliny v prípade, ak

- a) rastú prirodzene vo vnútri poľnohospodárskych a lesných kultúr a sú poškodzované alebo ničené v súvislosti s bežným obhospodarovaním týchto kultúr,
- b) sú pestované v kultúrach získaných povoleným spôsobom,
- c) pochádzajú preukázateľne z dovozu, a pritom nie sú predmetom medzinárodných dohovorov.⁴⁶⁾

(4) Za bežné obhospodarovanie podľa odseku 3 písm. a) sa nepovažujú zásahy, v dôsledku ktorých môže dôjsť k zmene hydrologických pôdnych pomerov, pôdneho povrchu alebo chemických vlastností prostredia.

(5) Ak pri bežnom obhospodarovaní kultúr podľa odseku 3 písm. a) môže dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu veľmi ohrozených alebo kriticky ohrozených chránených rastlín (§ 24 ods. 4), môže orgán ochrany prírody uložiť náhradné ochranné opatrenie alebo rušivý zásah obmedziť alebo zakázať.

(6) Na nález chránených rastlín v súvislosti s prípravou alebo vykonávaním stavby sa vzťahujú osobitné predpisy.⁴⁶⁾

(7) Podrobnosti o podmienkach ochrany chránených rastlín, o ich spoločenskom ohodnocovaní, vývoze a dovoze a o botanických záhradách a arborétach ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 26

Chránené živočíchy

(1) Chránené živočíchy je zakázané rušiť v ich prirodzenom vývine, najmä ich usmrčovať, zraňovať, chytať a premiestňovať. Zakázané je aj ničiť a poškodzovať ich biotopy a obydlia, najmä hniezda, nory a brlohy.

(2) Pri dávaní vyjadrenia, súhlasu alebo iného rozhodnutia podľa tohto zákona prihliada orgán ochrany prírody aj na to, aby nedochádzalo k neodôvodnenému rušeniu prirodzeného vývinu chránených živočíchov, ani k poškodzovaniu a ničeniu ich biotopov a obydlí.

(3) Ochrana podľa tohto zákona sa nevzťahuje na chránené živočíchy v prípadoch, v ktorých je zásah do ich prirodzeného vývinu preukázateľne nevyhnutný v súvislosti s bežným obhospodarovaním nehnuteľností alebo iného majetku, alebo z hygienických a veterinárnych dôvodov. V týchto prípadoch môže však orgán ochrany prírody určiť podmienky výkonu tejto činnosti, a ak ide o veľmi ohrozené alebo kriticky ohrozené chránené živočíchy (§ 24 ods. 4), môže takýto zásah obmedziť alebo zakázať.

⁴⁵⁾Napríklad Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín – CITES (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 572/1992 Zb.).

⁴⁶⁾§ 127 zákona č. 50/1976 Zb.

(4) Na nález chránených živočíchov v súvislosti s prípravou alebo vykonávaním stavby sa vzťahujú osobitné predpisy.⁴⁶⁾

(5) Podrobnosti o podmienkach ochrany chránených živočíchov, ich biotopov a obydli, o ich spoločenskom ohodnocovaní, vývoze a dovoze, o nakladaní s uhynutými jedincami a o zoologických záhradách, iných chovných zariadeniach a záchytných strediskách pre živočíchov ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 27

Chránené nerasty a chránené skameneliny

(1) Chránené nerasty a chránené skameneliny je zakázané poškodzovať a ničiť.

(2) Na zber a spracúvanie chránených nerastov a chránených skamenelín, ako aj na obchodovanie s nimi je potrebný súhlas obvodného úradu životného prostredia.

(3) Nález chráneného nerastu alebo chránenej skameneliny je nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác, pri ktorých došlo k nálezu, povinná oznámiť bez zbytočného odkladu obvodnému úradu životného prostredia.

(4) Obvodný úrad životného prostredia, ktorému bol nález oznámený, vydá nálezcovi na jeho požiadanie potvrdenie o oznámení nálezu a zabezpečí opatrenia potrebné na ochranu nálezu.

(5) Ochrana sa zabezpečuje na mieste prirodzeného nálezu. Ak hrozí nebezpečenstvo poškodenia alebo zničenia nálezu v dôsledku prírodných vplyvov alebo ľudskej činnosti, zabezpečí sa jeho ochrana odberom z miesta prirodzeného nálezu a uložením v zbierkach štátnych múzeí s prírodovedeckým zameraním.

(6) Odber podľa odseku 5 môžu vykonávať iba právnické osoby a fyzické osoby, ktorých činnosť je zameraná na vyhľadávanie, výskum, prieskum, ťažbu, zber, poznávanie alebo ochranu nerastov a skamenelín, a to na základe osobitného oprávnenia vydaného okresným úradom životného prostredia.

(7) Ak chránenému nerastu alebo chránenej skameneline hrozí poškodenie, odcudzenie alebo zničenie, alebo ak by zabezpečenie jeho ochrany ohrozovalo plynulý chod prevádzkovej činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby oprávnenej na podnikanie, je nálezca povinný vykonať jeho šetrný odber.

(8) Ak obvodný úrad životného prostredia písomne neuplatní u nálezcovi právo na vydanie nálezu v lehote troch mesiacov odo dňa jeho oznámenia, stáva sa jeho vlastníkom nálezca. V opačnom prípade má nálezca právo na nálezné do výšky desať percent spoločenskej

hodnoty nálezu. Nálezca má právo aj na náhradu nevyhnutných nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti s nálezom. O náleznom a náhrade rozhodne obvodný úrad životného prostredia bez zbytočného odkladu. Nárok na nálezné a náhradu nevyhnutných nákladov zanikne, ak ho nálezca neuplatní do šiestich mesiacov odo dňa nálezu.

(9) Na nález chránených nerastov a chránených skamenelín v súvislosti s prípravou alebo vykonávaním stavby sa vzťahujú osobitné predpisy.⁴⁶⁾

(10) Odobraté chránené nerasty a chránené skameneliny sa považujú za predmety muzeálnej hodnoty a vzťahujú sa na ne osobitné predpisy.⁴⁷⁾

(11) Podrobnosti o ochrane a odbere chránených nerastov a chránených skamenelín a o ich spoločenskom ohodnocovaní ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 28

Vývoz chránených druhov

(1) Vývoz chránených druhov rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín (§ 24 ods. 1) je možný len so súhlasom ministerstva.

(2) Súhlas podľa odseku 1 nenahrádza súhlas podľa osobitných predpisov.⁴⁸⁾

§ 29

Obchod s rastlinami a živočíchmi chránenými podľa medzinárodného dohovoru

(1) Na vývoz, dovoz a opätovný vývoz exemplárov rastlín a živočíchov chránených podľa medzinárodného dohovoru, ktorým je Slovenská republika viazaná,⁴⁹⁾ sa vyžaduje súhlas ministerstva.

(2) Na dovoz rastlín a živočíchov chránených podľa medzinárodného dohovoru⁴⁹⁾ na územie Slovenskej republiky sa okrem súhlasu podľa odseku 1 vyžaduje písomný súhlas príslušného orgánu štátu vývozu.

(3) Na dodržiavanie podmienok uvedených v odsekoch 1 a 2 dozerajú aj orgány colnej správy.

(4) Obchodovať na území Slovenskej republiky s druhmi rastlín a živočíchov chránenými podľa prílohy I medzinárodného dohovoru⁴⁹⁾ možno len so súhlasom ministerstva.

(5) Podrobnosti o vývoze, dovoze, opätovnom vývoze a obchode s rastlinami a živočíchmi chránenými podľa medzinárodného dohovoru⁴⁹⁾ ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

⁴⁷⁾§ 13 a 14 zákona Slovenskej národnej rady č. 109/1961 Zb. o múzeách a galériách.

Výhláška Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 11/1964 Zb. o vývoze kultúrnych pamiatok a predmetov muzeálnej hodnoty.

Výhláška ministra zahraničných vecí č. 15/1980 Zb. o Dohovore o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov.

⁴⁸⁾Napríklad zákon č. 87/1987 Zb. v znení zákona č. 239/1991 Zb.

⁴⁹⁾Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín – CITES (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 572/1992 Zb.).

§ 30

Evidencia a preukázanie pôvodu chráneného druhu

(1) Kto vlastní, má v držbe, spracováva alebo inak nakladá s jedincom chráneného druhu mimo prirodzeného výskytu v biotopoch, je povinný mať na túto činnosť súhlas obvodného úradu životného prostredia a viesť o nej a o chránenom druhu evidenciu, ktorej obsah ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom. Rozhodovanie o súhlase si môže v osobitných prípadoch vyhradiť ministerstvo.

(2) Kto vlastní, má v držbe, spracováva, predáva, vyváža, dováža alebo inak nakladá s jedincom chráneného druhu mimo prirodzeného výskytu v biotopoch, je povinný na výzvu orgánu ochrany prírody alebo stráže prírody preukázať svoju totožnosť a spôsob nadobudnutia jedinca chráneného druhu (najmä povolenie na dovoz, povolenie na zber alebo povolenie na chov živočíchov) a umožniť orgánu ochrany prírody vykonať identifikáciu a označenie jedinca chráneného druhu.

TRETIA HLAVA
OCHRANA DREVÍN

Práva a povinnosti pri ochrane drevín

§ 31

Ustanovenia § 32 až 34 tohto zákona sa použijú, ak sa na drevinu nevzťahujú ustanovenia o chránených rastlinách podľa § 23 až 25 tohto zákona.

§ 32

(1) Zakazuje sa poškodzovať a ničiť dreviny.

(2) Vlastník (správca, nájomca) pozemku, na ktorom sa nachádza strom s obvodom kmeňa nad 50 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou, alebo krovité porasty s výmerou nad 10 m², je povinný sa o takúto drevinu starať, najmä ju ošetrovať a udržiavať. Pri poškodení alebo výskyte nákazy dreviny chorobami môže obvodný úrad životného prostredia uložiť vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku vykonať nevyhnutné opatrenia na jej ozdravenie alebo rozhodnúť o jej vyrúbaní.

(3) Na výrub dreviny sa vyžaduje súhlas obvodného úradu životného prostredia s výnimkou

- a) stromov s obvodom kmeňa do 50 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou, a krovitých porastov s výmerou do 10 m²,
- b) obnovy produkčných ovocných drevín,
- c) hrozby bezprostredného ohrozenia zdravia alebo života človeka, alebo značná škoda na majetku.

(4) Ustanovenie odseku 3 písm. a) sa nepoužije v prípade, ak drevina rastie v chránenom území, v par-

koch, verejných sadoch a záhradách, v cintorínoch, stromoradiach, vo vetrolamoch, v brehových porastoch, v opustených ťažobných priestoroch, haldách, výsypkách, odvaloch, prameniskách, rašeliniskách a v okolí zdravotníckych, školských, priemyselných, poľnohospodárskych a iných hospodárskych objektov.

(5) Ten, kto z dôvodov uvedených v odseku 3 písm. c) drevinu vyrúbal, je povinný túto skutočnosť oznámiť obvodnému úradu životného prostredia najneskôr do piatich dní od uskutočnenia výrubu.

(6) Podrobnosti o ochrane, ošetrovaní a udržiavaní drevín a o ich spoločenskom ohodnocovaní ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 33

Náhradná výsadba

(1) Obvodný úrad životného prostredia môže v súhlase na výrub dreviny uložiť žiadateľovi, aby uskutočnil primeranú náhradnú výsadbu drevín na mieste vopred určenom v súčinnosti s obcou, a to na náklady žiadateľa. Ak žiadateľ nie je vlastníkom pozemku, na ktorom sa náhradná drevina vysadila, môže mu obvodný úrad životného prostredia uložiť i starostlivosť o ňu, najviac však na dobu troch rokov. Ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, môže obvodný úrad životného prostredia uložiť finančnú náhradu vo výške spoločenskej hodnoty dreviny, ktorá bola vyrúbaná.⁵⁰⁾ Finančná náhrada je príjmom Štátneho fondu životného prostredia Slovenskej republiky.⁵¹⁾

(2) Náhradnú výsadbu a starostlivosť o náhradnú drevinu podľa odseku 1 na pozemku, ktorý nie je vo vlastníctve žiadateľa o výrub dreviny, možno uložiť len s predchádzajúcim súhlasom vlastníka dotknutého pozemku.

(3) Obce sú povinné viesť evidenciu pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu vo svojom územnom obvode. Zaradenie pozemkov do evidencie prerokujú obce s ich vlastníkmi. Obce sú povinné zabezpečovať výsadbu drevín na vhodných obecných pozemkoch; uprednostňujú pritom najmä geograficky pôvodné a tradičné druhy.

§ 34

Chránené stromy

(1) Kultúrne, vedecky, ekologicky, krajnotvorne alebo esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny vrátane stromoradií môže okresný úrad životného prostredia vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou za chránené stromy.

(2) Na ochranu chránených stromov sa vzťahujú obdobne ustanovenia § 31 a § 32 ods. 1 a 2 tohto zákona.

⁵⁰⁾Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 192/1993 Z. z. o spoločenskom ohodnotení vybraných častí prírody.
⁵¹⁾§ 3 písm. n) zákona Slovenskej národnej rady č. 128/1991 Zb. o Štátnom fonde životného prostredia Slovenskej republiky.

(3) Na výrub a spôsob ošetrovania chráneného stromu sa vyžaduje súhlas okresného úradu životného prostredia. V prípade povoleného výrubu sa použije obdobne ustanovenie § 33 tohto zákona a okresný úrad životného prostredia zároveň zruší vyhlásenie ochrany chráneného stromu.

(4) Chránené stromy sa nevyhlasujú na území prírodných rezervácií a prírodných pamiatok.

(5) Ak to vyžaduje záujem ochrany chráneného stromu, môže okresný úrad životného prostredia vyhlásiť jeho ochranné pásmo, a to spôsobom, akým vyhlasuje chránený strom. Vo vyhlásenom ochrannom pásme platí primerane tretí stupeň ochrany (§ 14 ods. 2), ak okresný úrad životného prostredia neurčí prísnejšie podmienky ochrany.

(6) Ak ochranné pásmo nebolo vyhlásené podľa odseku 5, je ním územie okolo chráneného stromu v plošnom priemete jeho koruny, najmenej však v okruhu 10 m od kmeňa stromu, a platí v ňom primerane druhý stupeň ochrany (§ 13 ods. 2).

(7) Podrobnosti o podmienkach ochrany chráneného stromu a jeho ochranného pásma sa ustanovia všeobecne záväznou vyhláškou, ktorou sa chránený strom a jeho ochranné pásmo vyhlasuje.

ŠTVRTÁ HLAVA

VYHLASOVANIE, ZMENA A ZRUŠENIE OCHRANY OSOBITNE CHRÁNENÝCH ČASTÍ PRÍRODY A KRAJINY A ICH OZNAČOVANIE

§ 35

Vyhlasovanie ochrany osobitne chránených častí prírody a krajiny

(1) Zámer vyhlásiť chránený areál, prírodnú rezerváciu, prírodnú pamiatku alebo chránený strom je okresný úrad životného prostredia príslušný na ich vyhlásenie povinný písomne oznámiť vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku dotknutého zamýšľanou ochranou a dotknutej obci. Oznámenie zámeru obsahuje najmä základnú charakteristiku zámeru, miesto a čas jeho realizácie.

(2) Obec je povinná do 15 dní od doručenia oznámenia zámeru informovať o ňom verejnosť vo svojom územnom obvode a umožniť nahliadnutie doň na obvyklom mieste najmenej po dobu 15 dní.

(3) Vlastník (správca, nájomca) dotknutého pozemku a obec má právo najneskôr do 30 dní od doručenia oznámenia zámeru podať k nemu písomné pripomienky okresnému úradu životného prostredia.

(4) Okresný úrad životného prostredia je povinný najneskôr do 30 dní pripomienky prerokovať s tým, kto ich podal, a prihliadať na ne pri vyhlasovaní osobitne chránenej časti prírody a krajiny.

(5) Vlastník (správca, nájomca) dotknutého pozemku je povinný odo dňa oznámenia zámeru až do vyhlásenia časti prírody za chránenú bez zbytočného odkladu oznámiť výkon činnosti, na ktorú je potrebný súhlas podľa tohto zákona, orgánu ochrany prírody príslušnému na jeho udelenie. Ak to vyžaduje záujem ochrany prírody a krajiny, môže orgán ochrany prírody rozhodnúť o určení podmienok na vykonávanie tejto činnosti. Tieto podmienky platia najdlhšie do vyhlásenia časti prírody a krajiny za chránenú.

(6) Ak okresný úrad životného prostredia najneskôr do dvoch rokov od oznámenia zámeru nevyhlási spôsobom upraveným v tomto zákone územie alebo strom za chránené, povinnosti určené v rozhodnutí podľa odseku 5 zanikajú.

(7) Ustanovenia odsekov 1 až 6 sa nevzťahujú na vyhlasovanie súkromného chráneného územia (§ 22).

(8) Chránený areál, prírodnú rezerváciu a prírodnú pamiatku možno vyhlásiť aj v chránenej krajinskej oblasti a v národnom parku. V chránenom areáli možno vyhlásiť prírodnú pamiatku. V prírodnej rezervácii sa prírodná pamiatka nevyhlasuje.

§ 36

Prerokúvanie zámeru vyhlásiť osobitne chránenú časť prírody a krajiny s orgánmi štátnej správy

(1) Zámer vyhlásiť chránený areál, prírodnú rezerváciu, prírodnú pamiatku alebo chránený strom prerokuje orgán ochrany prírody s orgánmi štátnej správy dotknutými podľa osobitných predpisov.⁵²⁾

(2) Dotknuté orgány štátnej správy sa k zámeru podľa odseku 1 vyjadria najneskôr do 30 dní od jeho predloženia.

§ 37

Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny

(1) Osobitne chránené časti prírody a krajiny orgán ochrany prírody do 30 dní po vyhlásení zapíše do štátneho zoznamu osobitne chránených častí prírody a krajiny (ďalej len „štátny zoznam“).

(2) Štátny zoznam vedie ministerstvo; vydáva z neho aj výpisy pre územie okresu a obvodu. Výpisy zo štátneho zoznamu sú uložené na príslušnom orgáne ochrany prírody.

(3) Ministerstvo môže poveriť vedením štátneho zoznamu a vydávaním výpisov z neho podľa odseku 2 ním zriadenú organizáciu.

(4) Okresný úrad životného prostredia, ktorý vyhlásil ochranu časti prírody a krajiny, zašle do 15 dní od vyhlásenia ochrany ministerstvu podklady na vykonanie zápisu osobitne chránenej časti prírody a krajiny do štátneho zoznamu.

⁵²⁾Napríklad zákon č. 138/1973 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 238/1993 Z. z., zákon č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 61/1977 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti, zákon č. 44/1988 Zb. v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 498/1991 Zb., zákon Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb.

(5) Po vykonaní zápisu osobitne chránenej časti prírody a krajiny do štátneho zoznamu orgán geodézie a kartografie na základe podkladov predložených orgánom ochrany prírody, ktorý ochranu vyhlásil, vyznačí chránené územie s jeho ochranným pásmom, súkromné chránené územie alebo pozemok s chráneným stromom v rozsahu jeho ochranného pásma v katastri nehnuteľností.⁵³⁾ V prípade národného parku predkladá podklady ministerstvo.

(6) V prípade zrušenia ochrany osobitne chránenej časti prírody a krajiny ministerstvo zápis zo štátneho zoznamu vyškrtnie.

(7) Štátny zoznam a výpisy z neho sú verejne prístupné.⁵⁴⁾

(8) Podrobnosti o vedení štátneho zoznamu ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 38

Označovanie osobitne chránených častí prírody a krajiny

(1) Chránené územia (§ 12 ods. 1) a chránené stromy (§ 34), ako aj ich ochranné pásma sa označujú tabuľami so štátnym znakom⁵⁵⁾ Slovenskej republiky a s nápisom.

(2) Označenie podľa odseku 1 obstaráva orgán ochrany prírody, ktorý osobitne chránenú časť prírody a krajiny vyhlásil, v prípade národného parku ministerstvo, a to do šiestich mesiacov odo dňa jej vyhlásenia.

(3) Chránené územia a zariadenia ochrany prírody a krajiny v nich a chránené stromy možno označovať so súhlasom obvodného úradu životného prostredia aj tabuľami s osobitnými symbolmi. Týmto spôsobom sa označujú aj súkromné chránené územia.

(4) Podrobnosti o označovaní osobitne chránených častí prírody a krajiny ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 39

Zmena a zrušenie ochrany osobitne chránených častí prírody a krajiny

(1) Zmena alebo zrušenie ochrany osobitne chránených častí prírody a krajiny sa vykoná, ak sa zistia nové skutočnosti, ktoré majú závažný vplyv na predmet ochrany, alebo ak predmet ochrany zanikol, a to rovnakým spôsobom, akým bola ochrana vyhlásená.

(2) Na zmenu alebo zrušenie ochrany podľa odseku 1 sa vzťahujú obdobne ustanovenia § 35 až 37 tohto

zákona. Na zrušenie prírodnej rezervácie je potrebný predchádzajúci súhlas ministerstva.

(3) Orgán ochrany prírody na žiadosť vlastníka pozemku zruší súkromné chránené územie. Na zmenu alebo zrušenie súkromného chráneného územia sa vzťahujú obdobne ustanovenia § 22 a 37 tohto zákona.

ŠTVRTÁ ČASŤ

DOKUMENTÁCIA OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY, PRÍSTUP DO KRAJINY, FINANČNÝ PRÍSPEVOK, OBMEDZENIA VLASTNÍCKYCH PRÁV A PRÁVO NA INFORMÁCIE O OCHRANE PRÍRODY A KRAJINY

Dokumentácia ochrany prírody a krajiny

§ 40

Na účely ochrany prírody a krajiny orgány ochrany prírody obstarávajú dokumentáciu podľa § 41 tohto zákona, ktorá

- určuje programové zámery a opatrenia na dosiahnutie trvale udržateľného rozvoja⁵⁶⁾ a územného systému ekologickej stability,³⁾
- vymedzuje funkcie, kategórie a stupne ochrany území, ich únosné zaťaženie⁵⁷⁾ a zásady ich vývoja vo vzťahu k činnostiam jednotlivých odvetví; posudzuje dôsledky zásahov do ekosystémov, ich zložiek a prvkov a navrhuje ich optimálne využitie a spôsob ochrany,
- navrhuje asanačné, rekultivačné, rekonštrukčné alebo iné zásahy do územia a ďalšie preventívne alebo nápravné opatrenia v územnej alebo druhovej ochrane,
- určuje vzácnosť, zriedkavosť a ohrozenosť druhov a uvádza druhy chránené podľa medzinárodných dohovorov.⁴⁵⁾

§ 41

(1) Dokumentáciu ochrany prírody a krajiny tvoria najmä

- programy starostlivosti o prírodu a krajinu alebo programy záchrany osobitne chránených častí prírody a krajiny,
- dokumenty územného systému ekologickej stability a územné priemety ochrany prírody a krajiny,
- červené zoznamy vzácných, zriedkavých a ohrozených druhov a zoznamy druhov chránených podľa medzinárodných dohovorov.⁴⁵⁾

(2) Programy starostlivosti o prírodu a krajinu sa vypracúvajú, najmä na účel uvedený v § 40 písm. a) tohto zákona, spravidla na obdobie 10 rokov. V prípade kritického ohrozenia osobitne chránených častí prírody a krajiny sa vypracúvajú programy ich záchrany

53) Zákon č. 265/1992 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 60/1994 Z. z.

Zákon Slovenskej národnej rady č. 266/1992 Zb.

54) Čl. 45 a 51 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

55) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 240/1994 Z. z.

56) § 6 zákona č. 17/1992 Zb.

57) § 5 zákona č. 17/1992 Zb.

ny, ktorými sa určujú opatrenia potrebné na zlepšenie stavu a na odstránenie príčin ohrozenia.

(3) Na zabezpečenie územného systému ekologickej stability sa vypracúva

- a) Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability Slovenskej republiky ako dokument určený na stratégiu ochrany rozmanitosti podmienok a foriem života v štáte,
- b) projekt regionálneho územného systému ekologickej stability ako dokument určený na ochranu rozmanitosti podmienok a foriem života v určitom regióne,
- c) projekt miestneho územného systému ekologickej stability ako dokument určený na ochranu rozmanitosti podmienok a foriem života na miestnej úrovni.

(4) Územné priemety ochrany prírody a krajiny sú podkladom na vypracovanie dokumentov územného systému ekologickej stability a predstavujú textovú a mapovú dokumentáciu národných parkov a chránených krajinných oblastí vrátane vymedzenia ich zón, okresov a obvodov; vypracúvajú sa najmä na účel uvedený v § 40 písm. b) tohto zákona.

(5) Červené zoznamy vzácnych, zriedkavých a ohrozených druhov predstavujú východiskový dokument druhovej ochrany, slúžiaci na hodnotenie stupňa ohrozenosti a vyhlasovanie osobitne chránených druhov. Zoznam druhov, ktoré vyžadujú medzinárodnú ochranu, sa zostavuje a vydáva podľa medzinárodných dohovorov.⁴⁵⁾

(6) Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability Slovenskej republiky a programy starostlivosti o prírodu a krajinu národných parkov obstaráva ministerstvo a schvaľuje vláda; ostatnú dokumentáciu obstaráva a schvaľuje príslušný orgán ochrany prírody po prerokovaní s dotknutými orgánmi štátnej správy.

(7) Dokumentácia uvedená v odseku 1 písm. a) a b) je podkladom na vypracovanie územnoplánovacej a ďalšej dokumentácie podľa § 9 ods. 2 tohto zákona a na činnosť a rozhodovanie orgánov ochrany prírody a obcí.

(8) Dokumentácia ochrany prírody a krajiny je verejne prístupná,⁵⁴⁾ ak osobitné predpisy neustanovujú inak.⁵⁸⁾

(9) Podrobnosti o obstarávaní, obsahu a vedení dokumentácie ochrany prírody a krajiny a o spôsobe a rozsahu poskytovania informácií z nej ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 42

Prieskumy a výskumy

(1) Prieskum alebo výskum (ďalej len „výskum“)

prírody a krajiny, jej zložiek alebo prvkov je oprávnená vykonávať len právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá má na jeho vykonávanie kvalifikačné predpoklady (ďalej len „oprávnená osoba“), a ak ide o výskum osobitne chránenej časti prírody a krajiny, aj súhlas okresného úradu životného prostredia.

(2) Oprávnená osoba je povinná pred začatím výskumu uzavrieť s vlastníkom (správcou, nájomcom) pozemku, na ktorom sa má výskum vykonať, dohodu o podmienkach jeho vykonania. Ak je výskum vo verejnom záujme a nedôjde k dohode o jeho vykonaní a o podmienkach, za ktorých sa môže vykonať, rozhodne okresný úrad životného prostredia.

(3) Oprávnená osoba je povinná vopred oznámiť okresnému úradu životného prostredia začatie výskumu osobitne chránenej časti prírody a krajiny a do 60 dní po jeho ukončení podať mu správu o jeho výsledku.

(4) Pri vykonávaní výskumu je oprávnená osoba povinná rešpektovať práva a oprávnené záujmy vlastníka (správcu, nájomcu) pozemku, na ktorom sa výskum vykonáva.

(5) Ak bezprostredne hrozí zánik ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, môže okresný úrad životného prostredia nariadiť ich nevyhnutný výskum a zároveň určiť oprávnenú osobu na jeho vykonanie. Môže tiež rozhodnúť, že náklady spojené s vykonaním tohto výskumu v území s druhým až piatym stupňom ochrany hradí ten, kto svojou činnosťou spôsobil ohrozenie ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov.

(6) Okresný úrad životného prostredia môže oprávnenej osobe zakázať vykonávanie výskumu, ak porušuje podmienky ochrany prírody a krajiny ustanovené týmto zákonom, predpismi vydanými na jeho vykonanie alebo určené v súhlase okresného úradu životného prostredia podľa odseku 1.

§ 43

Pristup do krajiny

(1) Každý má právo pri rekreácii, turistike a obdobnom užívaní prírody na voľný prechod cez pozemky vo vlastníctve (správe, nájme) štátu, obce, právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ak tým nespôsobí škodu na majetku alebo zdraví inej osoby. Je pritom povinný rešpektovať práva a oprávnené záujmy vlastníka (správcu, nájomcu) pozemku, ako aj podmienky ochrany prírody a krajiny.

(2) Právo podľa odseku 1 sa nevzťahuje na zastavané pozemky alebo stavebné pozemky, dvory, záhrady, sady, vinice, chmeľnice, lesné škôlky a zverníky. Orná pôda, lúky a pasienky sú z práva podľa odseku 1 vylúčené v čase, keď môže dôjsť k poškodeniu porastov alebo pôdy, ako aj vtedy, keď sa na nich pasie dobytok.

58) Napríklad zákon č. 102/1971 Zb. o ochrane štátneho tajomstva v znení zákona č. 383/1990 Zb. a zákona č. 558/1991 Zb., nariadenie vlády Československej socialistickej republiky č. 148/1971 Zb. o ochrane hospodárskeho a služobného tajomstva v znení nariadenia vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky č. 420/1990 Zb., nariadenie vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky č. 419/1990 Zb. o základných skutočnostiach tvoriacich predmet štátneho tajomstva, § 17 a nasl. Obchodného zákonníka.

Osobitné predpisy⁵⁹⁾ môžu právo podľa odseku 1 obmedziť alebo upraviť odchylné.

(3) Pri oplocovaní pozemku, ktorý nie je vylúčený z práva voľného prechodu podľa odseku 2, zabezpečí vlastník (správca, nájomca) pozemku technickými alebo inými opatreniami možnosť voľného prechodu na vhodnom mieste pozemku.

§ 44

Vstupné do chránených území

(1) Na účely regulácie využívania chránených území alebo ich častí, ako aj regulácie ich únosného zaťaženia⁵⁷⁾ môže okresný úrad životného prostredia alebo vlastník súkromného chráneného územia vyberať za vjazd a zotrvanie motorového vozidla⁶⁰⁾ v chránenom území alebo za vstup do jeho vybraných častí mimo zastavaných území obcí vstupné. Vstupné sa určí podľa cenových predpisov.⁶¹⁾

(2) Vstupné podľa odseku 1 neplatia fyzické osoby pracujúce v chránenom území, fyzické osoby, ktoré v ňom majú trvalý alebo prechodný pobyt, ani vlastníci nehnuteľností nachádzajúcich sa v chránenom území. Vstupné sa nevyberá pri činnostiach spojených so zabezpečením starostlivosti o chránené územie, s ochranou zdravia a majetku a za vjazd a zotrvanie motorových vozidiel nemobilných zdravotne postihnutých osôb.

(3) Vstupné podľa odseku 1 je príjmom Štátneho fondu životného prostredia Slovenskej republiky⁵¹⁾ s výnimkou vstupného do súkromného chráneného územia, ktoré je príjmom jeho vlastníka.

§ 45

Vstup na pozemky

- (1) Vlastník (správca, nájomca) pozemku je povinný
- umožniť pracovníkom orgánu ochrany prírody, ktorí sa pri výkone svojej pracovnej činnosti preukážu služobným preukazom, vstupovať na pozemok s cieľom plniť povinnosti vyplývajúce z tohto zákona a z ďalších predpisov na úseku ochrany prírody a krajiny,
 - strpieť označovanie osobitne chránených častí prírody a krajiny, umiestňovanie a udržiavanie dočasných zariadení potrebných na zabezpečenie starostlivosti o osobitne chránenú časť prírody a krajiny,
 - strpieť vykonanie nevyhnutných opatrení orgánom ochrany prírody, najmä meranie, sledovanie a vy-

pracovanie dokumentácie, za účelom zabránenia závažného poškodenia alebo zničenia ekosystému, jeho zložky alebo prvku.

(2) Pracovník orgánu ochrany prírody je povinný pri výkone činnosti podľa odseku 1 čo najviac šetriť dotknutý pozemok, ako aj práva a právom chránené záujmy vlastníka (správcu, nájomcu) pozemku.

(3) Za pracovníkov orgánu ochrany prírody podľa odseku 1 a 2 sa považujú aj pracovníci týmto orgánom poverenej právnickej osoby a členovia stráže prírody.

(4) Orgán ochrany prírody vopred oznámi vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku rozsah a čas trvania výkonu činnosti podľa odseku 1.

(5) Škody spôsobené pri výkone činnosti podľa odseku 1 hradí štát.⁶²⁾ Nárok na náhradu škody môže oprávnený uplatniť na príslušnom orgáne ochrany prírody do šiestich mesiacov od skončenia činnosti podľa odseku 1, inak právo zaniká.

(6) Nedotknuté zostávajú osobitné predpisy,⁶³⁾ podľa ktorých je vykonávanie činnosti podľa odseku 1 vylúčené, obmedzené alebo viazané na osobitný súhlas alebo povolenie.

§ 46

Finančný príspevok

(1) Ak je to potrebné na zabezpečenie ochrany osobitne chránených častí prírody a krajiny [§ 3 písm. l)] a významných krajinných prvkov [§ 3 písm. c)], môže orgán ochrany prírody alebo ním poverená právnická osoba uzavrieť s vlastníkom (správcom, nájomcom) dotknutého pozemku písomnú dohodu o zabezpečení starostlivosti o pozemok.

(2) Ak sú so zabezpečením starostlivosti o pozemok podľa odseku 1 spojené náklady, orgán ochrany prírody navrhne poskytnúť vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) dotknutého pozemku finančný príspevok zo Štátneho fondu životného prostredia Slovenskej republiky.⁶⁴⁾

(3) Podrobnosti o podmienkach poskytovania príspevku a jeho výške ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 47

Náhrada majetkovej ujmy

(1) Vlastník (správca, nájomca) pozemku je povinný strpieť obmedzenia vyplývajúce zo zákazov a iných

59) Napríklad § 17 a 19 zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. v znení neskorších predpisov.

60) § 2 bod 12 vyhlášky Federálneho ministerstva vnútra č. 99/1989 Zb. o pravidlách premávky na pozemných komunikáciách (pravidlá cestnej premávky).

61) Zákon č. 526/1990 Zb. o cenách.

62) § 5 ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 567/1992 Zb. o rozpočtových pravidlách Slovenskej republiky. § 420, § 420a a § 442 Občianskeho zákonníka.

63) Napríklad zákon č. 169/1949 Zb. o vojenských obvodoch, zákon č. 40/1961 Zb. o obrane Československej socialistickej republiky v znení zákona č. 101/1964 Zb., zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 17/1976 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z.

64) § 4 a 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 128/1991 Zb.

Vyhláška Slovenskej komisie pre životné prostredie č. 176/1992 Zb. o podmienkach poskytovania a použitia prostriedkov Štátneho fondu životného prostredia Slovenskej republiky.

podmienok ochrany prírody a krajiny ustanovených týmto zákonom alebo na jeho základe. Ak mu takýmto obmedzením bežného hospodárenia na pozemku, ktorý nie je vo vlastníctve štátu, vznikne majetková ujma, patrí mu náhrada.⁶⁵⁾

(2) Majetkovú ujmu podľa odseku 1 hradí štát.⁶⁶⁾

(3) Podmienky a spôsob úhrady majetkovej ujmy podľa odseku 1 a spôsob jej výpočtu ustanoví vláda nariadením.

§ 48

Zákaz scudzovania

Pozemky a vodné plochy v chránených územiach s tretím až piatym stupňom ochrany, ktoré sú ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona vo vlastníctve štátu, nemožno scudzovať. Tým nie sú dotknuté práva fyzických osôb a právnických osôb podľa predpisov o majetkovej reštitúcii.⁶⁷⁾

§ 49

Informácie o ochrane prírody a krajiny

(1) Orgány ochrany prírody vedú v rozsahu svojej pôsobnosti informácie o ochrane prírody a krajiny, ktoré obsahujú najmä

- právne predpisy o ochrane prírody a krajiny,
- vydané rozhodnutia o ochrane prírody a krajiny vrátane rozhodnutí v odvolacom a preskúmovacom konaní,
- dokumentáciu ochrany prírody a krajiny podľa § 37 a 41 tohto zákona,
- iné dôležité informácie vzťahujúce sa na výkon a riadenie ochrany prírody a krajiny, najmä údaje o stave a vývoji prírodného prostredia.

(2) Fyzickým osobám a právnickým osobám sú informácie podľa odseku 1 prístupné počas pracovnej doby orgánov ochrany prírody, ak nie sú predmetom štátneho, hospodárskeho, služobného alebo obchodného tajomstva⁶⁸⁾ alebo ak zverejnením miesta výskytu chránených druhov rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín nehrozí ich neprípustné rušenie, poškodzovanie alebo ničenie.

(3) Podrobnosti o poskytovaní a evidencii informácií

o ochrane prírody a krajiny ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

PIATA ČASŤ

ORGÁNY OCHRANY PRÍRODY, ICH PÔSOBNOSŤ A STRÁŽ PRÍRODY

§ 50

Orgány ochrany prírody

Štátnu správu vo veciach ochrany prírody a krajiny podľa tohto zákona vykonáva

- ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny,⁶⁹⁾
- Slovenská inšpekcia životného prostredia,⁶⁹⁾
- úradu životného prostredia.⁷⁰⁾

§ 51

Ministerstvo

Ministerstvo

- riadi výkon štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny a určuje hlavné smery tejto činnosti,
- plní funkciu hlavného štátneho dozoru vo veciach ochrany prírody a krajiny a vykonáva ústredné revízie stavu osobitne chránených častí prírody a krajiny,
- obstaráva návrhy na vyhlásenie národných parkov, zmenu alebo zrušenie ich ochrany, Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability Slovenskej republiky a programy starostlivosti o národné parky alebo programy ich záchrany,
- obstaráva a schvaľuje program starostlivosti o prírodu a krajinu štátu, programy starostlivosti o chránené krajinné oblasti, územné priemety ochrany prírody a krajiny chránených krajinných oblastí, územné priemety ochrany prírody a krajiny národných parkov a programy záchrany kriticky ohrozených chránených druhov na celom území štátu,
- vyhlasuje ochranné pásmo národného parku, národnej prírodnej rezervácie a národnej prírodnej pamiatky podľa § 12 ods. 2 tohto zákona,
- dáva súhlas podľa § 7 písm. e) a g) tohto zákona (s výnimkou súhlasu na zriaďovanie zoologických

65)Čl. 20 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky.

66)§ 5 ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 567/1992 Zb.

67)Napríklad zákon č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd v znení zákona č. 458/1990 Zb., zákona č. 137/1991 Zb. a zákona č. 264/1992 Zb., zákon č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení zákona č. 264/1992 Zb., zákona č. 267/1992 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 154/1993 Z. z., zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (úplné znenie vyhlásené pod č. 11/1994 Z. z.), zákon Slovenskej národnej rady č. 319/1991 Zb. o zmiernení niektorých majetkových a iných krívd a o pôsobnosti orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v oblasti mimosúdnych rehabilitácií v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 312/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 492/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 154/1993 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 86/1994 Z. z., zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 282/1993 Z. z. o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločenstvám.

68)Zákon Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 197/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 298/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 494/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 294/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 322/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 453/1992 Zb., zákona Národnej rady slovenskej republiky č. 2/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 61/1993 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 83/1994 Z. z.

69)§ 7 a 8 zákona Slovenskej národnej rady č. 595/1990 Zb. o štátnej správe pre životné prostredie.

70)§ 3 až 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 595/1990 Zb.

- kútikov), podľa § 28 ods. 1 a § 29 ods. 1 tohto zákona,
- g) povoľuje výnimky z podmienok ochrany podľa § 20 ods. 2 tohto zákona,
- h) môže si vyhradiť, ak sú na to závažné dôvody, pôsobnosť obvodného úradu životného prostredia vo veciach podľa § 8 ods. 2 až 4 a § 63 ods. 1 tohto zákona,
- i) zriaďuje a riadi organizácie ochrany prírody,⁷¹⁾ najmä správy národných parkov,
- j) zúčastňuje sa na medzinárodnej spolupráci, na uskutočňovaní medzinárodných programov, projektov a dohôd vo veciach ochrany prírody a krajiny,
- k) plní ďalšie úlohy vo veciach ochrany prírody a krajiny, ustanovené v druhej až štvrtej časti tohto zákona a v osobitných predpisoch.

§ 52

Slovenská inšpekcia životného prostredia

(1) Slovenská inšpekcia životného prostredia (ďalej len „inšpekcia“) je odborným kontrolným orgánom, prostredníctvom ktorého ministerstvo vykonáva hlavný štátny dozor vo veciach ochrany prírody v rozsahu § 56 ods. 2 tohto zákona.

(2) Inšpekcia nariaďuje odstránenie nedostatkov zistených jej kontrolnou činnosťou. Pri súbežnom konaní inšpekcie a úradu životného prostredia sa postupuje obdobne ako pri ukladaní pokút.⁷²⁾ Za porušenie povinností uložených týmto zákonom, všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými na jeho vykonanie a rozhodnutiami vydanými na ich základe ukladá pokuty.

§ 53

Okresný úrad životného prostredia

- Okresný úrad životného prostredia
- a) riadi výkon štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny v okrese,
- b) obstaráva programy starostlivosti o prírodu a krajinu okresu, programy záchrany chránených areálov, prírodných rezervácií, prírodných pamiatok a chránených druhov ohrozených na území okresu, územné priemety ochrany prírody a krajiny okresu a projekty regionálneho územného systému ekologickej stability,
- c) vykonáva okresné revízie stavu osobitne chránených častí prírody a krajiny,
- d) vyhlasuje ochranné pásmo chráneného areálu, prí-

- rodnej rezervácie a prírodnej pamiatky podľa § 12 ods. 2 tohto zákona a ochranné pásmo chráneného stromu podľa § 34 ods. 5 tohto zákona,
- e) dáva súhlas podľa § 7 písm. b), c), d), f), g) (len na zriaďovanie zoologických kútikov), k), l) a n), § 13 ods. 2 písm. b), e), f), h), i), n) a o), § 14 ods. 2 písm. d) a m) a § 19 ods. 6 tohto zákona,
- f) dáva vyjadrenie podľa § 9 ods. 1 písm. c), d), e), g), h), i), j) a k), § 9 ods. 2 písm. a), b), c), f) a g) a § 9 ods. 3 tohto zákona,
- g) rozhoduje podľa § 5 ods. 4, § 14 ods. 4 a 5 a § 17 ods. 5 tohto zákona,
- h) povoľuje výnimky z podmienok ochrany podľa § 20 ods. 2 tohto zákona,
- i) ak sú na to závažné dôvody, môže si vyhradiť pôsobnosť obvodného úradu životného prostredia vo veciach podľa § 8 ods. 2 až 4 a § 63 ods. 1 tohto zákona, ak si ju už nevyhradilo ministerstvo podľa § 51 písm. h) tohto zákona,
- j) vydáva pre územie okresu všeobecne záväznú vyhlášku vo veciach ochrany prírody a krajiny,⁷³⁾
- k) plní ďalšie úlohy vo veciach ochrany prírody a krajiny, ustanovené v druhej až štvrtej časti tohto zákona.

§ 54

Obvodný úrad životného prostredia

Obvodný úrad životného prostredia

- a) vykonáva v prvom stupni štátnu správu vo veciach ochrany prírody a krajiny v rozsahu ustanovenom týmto zákonom,
- b) obstaráva územné priemety ochrany prírody a krajiny obvodov, projekty miestneho územného systému ekologickej stability a programy starostlivosti o dreviny,
- c) vykonáva obvodné revízie stavu osobitne chránených častí prírody a krajiny,
- d) dáva súhlas podľa § 7 písm. a), h), i), j), m) a o), § 13 ods. 2 písm. c), d), g), j), k), l) a m) a § 14 ods. 2 písm. b), c) a e) až l) tohto zákona,
- e) dáva vyjadrenie podľa § 9 ods. 1 písm. a), b), f), l), m), n) a o) a § 9 ods. 2 písm. d), e), h) a i) tohto zákona,
- f) rozhoduje podľa § 8 ods. 2 až 4, § 26 ods. 3 a § 63 ods. 1 tohto zákona,
- g) ukladá náhradné ochranné opatrenia podľa § 25 ods. 5 tohto zákona,
- h) prejednáva priestupky vo veciach ochrany prírody a krajiny,⁷⁴⁾
- i) plní ďalšie úlohy vo veciach ochrany prírody a kra-

71) § 28 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 567/1992 Zb.

§ 13 vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 638/1992 Zb. o hospodárení s prostriedkami štátneho rozpočtu Slovenskej republiky a o hospodárení rozpočtových a príspevkových organizácií.

72) § 9 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 595/1990 Zb.

73) Čl. 123 Ústavy Slovenskej republiky.

Čl. V zákona Slovenskej národnej rady č. 295/1992 Zb. o niektorých opatreniach v miestnej samospráve a v štátnej správe.

74) Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 524/1990 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 266/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 295/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 237/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 248/1994 Z. z., zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 249/1994 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 250/1994 Z. z.

jiny, ustanovené v druhej až štvrtej časti tohto zákona.

§ 55

Štátny dozor úradov životného prostredia

Úrady životného prostredia vykonávajú štátny dozor nad dodržiavaním ustanovení tohto zákona a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie, ako aj nad dodržiavaním nimi vydaných rozhodnutí a v rozsahu svojej pôsobnosti ukladajú opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a pokuty.

§ 56

Hlavný štátny dozor

(1) Ministerstvo dozerá v rámci hlavného štátneho dozoru, ako úrady životného prostredia vykonávajú ustanovenia tohto zákona a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie.

(2) Pri výkone hlavného štátneho dozoru ministerstvo dozerá, ako právnické osoby a fyzické osoby dodržiavajú tento zákon, všeobecne záväzné právne predpisy vydané na jeho vykonanie a rozhodnutia úradov životného prostredia vo veciach ochrany prírody a krajiny.

§ 57

Oprávnenia osôb vykonávajúcich štátny dozor nad ochranou prírody a krajiny

(1) Osoby vykonávajúce štátny dozor podľa § 55 a 56 tohto zákona a členovia stráže prírody (§ 58) sú pri plnení svojich úloh oprávnení vstupovať na pozemky, do objektov a zariadení, ak na to nie je potrebné povolenie podľa osobitných predpisov, vykonávať potrebné zisťovania, požadovať potrebné údaje a vysvetlenia a nazerať do príslušných dokladov.

(2) Oprávnenie člena stráže prírody sa nevzťahuje na vstup a vykonávanie kontroly v súkromnom chránenom území (§ 22).

(3) Pri výkone štátneho dozoru sú osoby uvedené v odseku 1 povinné

- a) preukázať sa písomným poverením orgánu, na pokyn ktorého vykonávajú dozor, alebo služobným preukazom,
- b) zachovávať mlčanlivosť o veciach tvoriacich štátne, hospodárske, služobné a obchodné tajomstvo,⁵⁸⁾ o ktorých sa pri výkone štátneho dozoru dozvedeli.

§ 58

Stráž prírody

(1) Okresný úrad životného prostredia vo svojom územnom obvode ustanovuje a odvoláva stráž prírody z radov spôsobilých občanov na zabezpečenie starostlivosti o prírodu a krajinu podľa tohto zákona.

(2) Člen stráže prírody sa pri výkone svojej funkcie preukazuje osobitným preukazom. Člen stráže prírody je oprávnený

- a) sledovať a zbierať údaje o stave prírody a krajiny, jej zložiek a prvkov,
- b) dozerať na dodržiavanie tohto zákona, všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie a rozhodnutí vydaných na ich základe,
- c) zisťovať totožnosť osôb, ktoré konajú v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi o ochrane prírody a krajiny,
- d) ukladať a vyberať blokové pokuty za priestupky na úseku ochrany prírody a krajiny,⁷⁵⁾
- e) odobrať jedinca chráneného druhu (§ 24) fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ktorá ho získala nepovoleným spôsobom, a vykonať nevyhnutné opatrenia na jeho záchranu,
- f) predviesť na políciu osobu, ktorú pristihol pri trestnom čine alebo priestupku na úseku ochrany prírody a krajiny, ak je to nevyhnutne potrebné na zistenie jej totožnosti, na zamedzenie úteku alebo na zabezpečenie dôkazu.

(3) V prípade ohrozenia záujmov chránených týmto zákonom člen stráže prírody o tom upovedomí príslušný obvodný úrad životného prostredia.

(4) Člen stráže prírody oprávnený držať a nosiť zbraň podľa osobitných predpisov,⁷⁶⁾ ktorého osobitne určí okresný úrad životného prostredia, je pri zabezpečovaní starostlivosti o osobitne chránenú časť prírody a krajiny oprávnený nosiť zbraň a túto zbraň použiť iba

- a) v nutnej obrane a krajnej núdzi,⁷⁷⁾
- b) pri zneškodňovaní zvierat, ktoré bezprostredne ohrozujú život alebo zdravie osôb alebo chránené druhy živočíchov.

(5) Pri použití zbrane je člen stráže prírody povinný dbať na potrebnú opatrnosť, najmä aby nebol ohrozený život iných osôb a aby čo najviac šetril život osoby, proti ktorej zákrok smeruje.

(6) Člen stráže prírody je povinný o použití zbrane proti osobe bezodkladne upovedomiť políciu a okresný úrad životného prostredia.

(7) Oprávnenia člena stráže prírody majú aj ministrom určenými pracovníkmi organizácií podľa § 51 písm. i) tohto zákona.

(8) Podrobnosti o organizácii a úlohách stráže príro-

⁷⁵⁾ § 84 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb.

⁷⁶⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 246/1993 Z. z. o zbraniach a strelive.

Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 301/1993 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 246/1993 Z. z. o zbraniach a strelive.

Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 62/1994 Z. z. o postupe pri posudzovaní telesnej, zdravotnej a špeciálnej psychickej spôsobilosti na držanie alebo nosenie zbraní a streliva.

⁷⁷⁾ § 13 a 14 Trestného zákona.

dy a o ustanovení a predpokladoch výkonu funkcie člena stráže prírody ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 59

Rovnošata a označenie pracovníkov ochrany prírody

(1) Pracovníci orgánov a organizácií ochrany prírody, ktorí vykonávajú svoju činnosť v teréne, môžu nosiť rovnošatu ochrany prírody a odznak so štátnym znakom Slovenskej republiky. Toto označenie môže mať aj člen stráže prírody.

(2) Podrobnosti o spôsobe zavedenia rovnošaty a označenia pracovníkov ochrany prírody ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 60

Konanie

(1) Všeobecné predpisy o správnom konaní⁷⁸⁾ s výnimkou ustanovení o miestnej príslušnosti sa nevzťahujú na

- a) vydanie vyjadrenia podľa § 9 tohto zákona,
- b) vydanie rozhodnutia podľa § 24 ods. 3 tohto zákona o určení, či ide o druh, ktorému sa poskytuje osobitná ochrana,
- c) vydanie potvrdenia o oznámení nálezu chráneného nerastu alebo chránenej skameneliny podľa § 27 ods. 4 tohto zákona,
- d) vydanie oprávnenia na odber chránených nerastov a chránených skamenelín podľa § 27 ods. 6 tohto zákona,
- e) postup pri vyhlasovaní, zmene alebo zrušení ochrany osobitne chránených častí prírody a krajiny podľa tretej časti tohto zákona,
- f) konanie o ustanovovaní a odvolávaní členov stráže prírody podľa § 58 tohto zákona.

(2) Výkon právoplatného rozhodnutia orgánu ochrany prírody uskutočňuje tento orgán.⁷⁹⁾

§ 61

Osobitné ustanovenie o miestnej príslušnosti

Ak sa územie, ktoré má byť vyhlásené za chránené, nachádza na území viacerých okresov, príslušný na jeho vyhlásenie je ten okresný úrad životného prostredia, v územnom obvode ktorého je najväčšia časť tohto územia.

§ 62

Zmena a zrušenie súhlasu

Orgán ochrany prírody môže z vlastného podnetu alebo na návrh ním vydaný súhlas zmeniť alebo zrušiť, ak

- a) dôjde k zmene skutočností rozhodných pre udelenie súhlasu,
- b) to vyžadujú záujmy prírody a krajiny chránené

týmto zákonom, najmä ak vznikla alebo hrozí vznik vážnej ekologickej ujmy,

- c) oprávnený bez závažného dôvodu nevyužíva súhlas po dobu dlhšiu ako 1 rok,
- d) oprávnený nedodržuje podmienky určené v súhlase orgánu ochrany prírody,
- e) pri činnosti vykonávanej na základe súhlasu dochádza k porušovaniu ustanovení tohto zákona alebo k podstatnému poškodzovaniu iných oprávnených záujmov v ochrane prírody a krajiny.

ŠIESTA ČASŤ

ZODPOVEDNOSŤ ZA PORUŠENIE POVINNOSTÍ NA ÚSEKU OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY

§ 63

Odstránenie následkov protiprávneho konania

(1) Kto poškodí, zničí alebo naruší časť prírody a krajiny chránenú týmto zákonom, je povinný, ak je to možné alebo účelné, navrátiť ju do pôvodného stavu. K spôsobu a podmienkam navrátenia do pôvodného stavu je potrebné vyžiadať si stanovisko orgánu ochrany prírody.

(2) Ustanovením odseku 1 nie je dotknutá zodpovednosť za škodu podľa všeobecných právnych predpisov.

§ 64

Pokuty právnickým osobám a fyzickým osobám oprávneným na podnikanie

(1) Úrad životného prostredia alebo inšpekcia môže uložiť pokutu do 100 000 Sk právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie, ktorá sa dopustí protiprávneho konania tým, že

- a) vykonáva činnosť uvedenú v § 7, § 13 ods. 2, § 14 ods. 2, § 19 ods. 6 alebo § 30 ods. 1 tohto zákona bez súhlasu príslušného orgánu ochrany prírody,
- b) vykonáva činnosť zakázanú podľa § 16 ods. 3 alebo § 17 ods. 3 tohto zákona,
- c) nedodržuje obmedzenie alebo zákaz vyhlásený podľa § 5 ods. 4 tohto zákona,
- d) porušuje podmienky vykonávania činnosti určené príslušným orgánom ochrany prírody v rozhodnutí o súhlase vydanom podľa § 8 ods. 1 tohto zákona alebo podmienky určené podľa § 35 ods. 5 tohto zákona,
- e) porušuje povinnosti uložené v návštevnom poriadku národného parku (§ 15),
- f) vykonáva činnosť uvedenú v § 27 ods. 2 tohto zákona bez súhlasu orgánu ochrany prírody,
- g) poruší povinnosť podľa § 5 ods. 2 a 3 tohto zákona,
- h) neoznámí výrub dreviny (§ 32 ods. 5) alebo nález chráneného nerastu alebo chránenej skameneliny (§ 27 ods. 3),
- i) nesplní povinnosť uloženú orgánom ochrany prírody podľa § 30 ods. 2 alebo § 32 ods. 2 tohto zákona,
- j) poškodí významný krajinný prvok,

⁷⁸⁾Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

⁷⁹⁾§ 73 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb.

- k) nesplní oznamovaciu povinnosť podľa § 35 ods. 5 alebo § 68 ods. 3 tohto zákona,
- l) nevedie evidenciu o chránenom druhu (§ 30 ods. 1),
- m) vykonáva výskum osobitne chránených častí prírody a krajiny bez súhlasu orgánu ochrany prírody (§ 42 ods. 1) alebo neoznami začatie výskumu osobitne chránenej časti prírody a krajiny alebo nepodá o jeho výsledku v určenej lehote správu (§ 42 ods. 3),
- n) neumožní osobám oprávneným podľa § 45, 57 a 58 tohto zákona vstup na pozemky alebo do iných nehnuteľností (§ 58 ods. 1), ktoré vlastní alebo užíva,
- o) znečisťuje jaskyne alebo priepasti (§ 19 ods. 5).

(2) Pokutu do 250 000 Sk môže úrad životného prostredia alebo inšpekcia uložiť právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie, ktorá sa dopustí protiprávneho konania tým, že

- a) odchyťava a usmrcuje živočíchy (§ 5 ods. 5),
- b) poškodzuje, trhá, vykopáva alebo zbiera, alebo iným spôsobom narušuje prirodzený vývin chránených rastlín (§ 25 ods. 1),
- c) chytá, zraňuje, premiestňuje alebo iným spôsobom ruší v prirodzenom vývine chránené živočíchy alebo poškodzuje ich biotopy a obydlia (§ 26 ods. 1),
- d) poškodzuje ekosystémy a výzdobu jaskýň a priepastí (§ 19 ods. 5), chránené nerasty a chránené skameneliny (§ 27 ods. 1) alebo dreviny (§ 32 ods. 1),
- e) zničí významný krajinný prvok,
- f) nedodržiava obmedzenie vyhlásené v národnom parku alebo jeho časti podľa § 14 ods. 4 tohto zákona,
- g) nevykoná náhradné ochranné opatrenie uložené orgánom ochrany prírody (§ 25 ods. 5) alebo nedodržiava podmienky určené orgánom ochrany prírody podľa § 26 ods. 3 tohto zákona,
- h) nedodržiava obmedzenie alebo zákaz vyhlásený orgánom ochrany prírody podľa § 14 ods. 4 a 5, § 17 ods. 5 alebo § 42 ods. 6 tohto zákona,
- i) vykonáva odber chráneného nerastu alebo chránenej skameneliny bez osobitného oprávnenia alebo nezabezpečí ich šetrný odber (§ 27 ods. 6 a 7),
- j) nesplní povinnosti uložené orgánom ochrany prírody v súhlase na výrub dreviny (§ 33 ods. 1),
- k) zničí zariadenie určené na ochranu a označenie osobitne chránenej časti prírody a krajiny,
- l) konaním podľa odseku 1 písm. a) až g) značne ohrozí alebo poškodí časť prírody a krajiny, jej zložky alebo prvku.

(3) Pokutu do 500 000 Sk môže úrad životného prostredia alebo inšpekcia uložiť právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie, ktorá sa dopustí protiprávneho konania tým, že

- a) ničí chránené rastliny (§ 25 ods. 1),
- b) usmrcuje chránené živočíchy (§ 26 ods. 1),
- c) ničí ekosystémy a výzdobu jaskýň a priepastí (§ 19 ods. 5), chránené nerasty a chránené skameneliny (§ 27 ods. 1) alebo dreviny (§ 32 ods. 1),
- d) vykonáva činnosť uvedenú v § 28 a 29 tohto zákona bez súhlasu orgánu ochrany prírody,
- e) nepostupuje tak, aby nedochádzalo k väčšiemu úhynu rastlín a živočíchov a k poškodzovaniu a ničeniu ich biotopov (§ 5 ods. 1),
- f) nedodržiava obmedzenie alebo zákaz vyslovený orgá-

- nom ochrany prírody podľa § 8 ods. 2 a 4, § 25 ods. 5 alebo § 26 ods. 3 tohto zákona,
- g) nesplní povinnosť uloženú orgánom ochrany prírody podľa § 8 ods. 3 tohto zákona,
- h) vyrúbe drevinu (§ 32 ods. 3 a 4) alebo chránený strom (§ 34 ods. 3) bez súhlasu orgánu ochrany prírody,
- i) nenavrátí poškodenú časť prírody a krajiny chránenú podľa tohto zákona do pôvodného stavu (§ 63 ods. 1),
- j) konaním podľa odseku 1 písm. a) až g) zničí časť prírody a krajiny, jej zložky alebo prvku.

§ 65

Ukladanie pokút

(1) Pri určovaní výšky pokuty podľa § 64 tohto zákona sa prihliada najmä na závažnosť a čas trvania protiprávneho konania a na rozsah a mieru hrozacej alebo spôsobenej škody.

(2) Úrad životného prostredia alebo inšpekcia môže v rozhodnutí o uložení pokuty súčasne povinnému uložiť, aby v určenej lehote vykonal opatrenia na nápravu následkov protiprávneho konania, za ktoré bola pokuta uložená. Ak povinný v určenej lehote tieto opatrenia nevykoná, možno mu uložiť ďalšiu pokutu až do výšky dvojnásobku uloženej pokuty.

(3) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa o porušení povinnosti dozvedel príslušný úrad životného prostredia alebo inšpekcia, najneskôr do troch rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti. Ďalšiu pokutu podľa odseku 2 možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa mala povinnosť uložená v rozhodnutí podľa odseku 2 splniť.

(4) Pokuta je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola uložená, ak orgán, ktorý pokutu uložil, neurčí dlhšiu lehotu jej splatnosti.

(5) Výnosy pokút uložených podľa § 64 tohto zákona sú príjmom Štátneho fondu životného prostredia Slovenskej republiky.⁵¹⁾

§ 66

Priestupky

(1) Úrad životného prostredia alebo inšpekcia môže uložiť pokutu do 5 000 Sk fyzickej osobe, ktorá sa dopustí priestupku tým, že

- a) trhá rastliny vrátane ich plodov a plodníc húb nad rozsah ustanovený v § 5 ods. 2 tohto zákona,
- b) vstúpi do sprístupnenej jaskyne alebo priepasti bez sprievodcu (§ 19 ods. 8),
- c) dopustí sa protiprávneho konania uvedeného v § 64 ods. 1 tohto zákona.

(2) Pokutu do 10 000 Sk môže úrad životného prostredia alebo inšpekcia uložiť fyzickej osobe, ktorá sa dopustí protiprávneho konania uvedeného v § 64 ods. 2 tohto zákona.

(3) Pokutu do 20 000 Sk môže úrad životného prostredia alebo inšpekcia uložiť fyzickej osobe, ktorá

sa dopusti protiprávneho konania uvedeného v § 64 ods. 3 tohto zákona.

(4) Na konanie o priestupkoch sa vzťahujú všeobecné predpisy o prejednávaní priestupkov,⁷⁴⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

(5) Výnosy pokút uložených za priestupky podľa tohto zákona sú príjmom Štátneho fondu životného prostredia Slovenskej republiky.⁵¹⁾

§ 67

Zhabanie nedovolené držaných jedincov chránených druhov

(1) Orgán ochrany prírody môže v prípade nedovoleného držania jedincov chránených druhov rozhodnúť o ich zhabaní, a ak je to možné alebo účelné, zabezpečiť ich navrátenie do prírody. Trovy spojené so zhabaním chráneného druhu je povinný hradiť ten, komu bol chránený druh zhabaný.

(2) O zhabaní podľa odseku 1 môže orgán ochrany prírody rozhodnúť aj v prípade, ak držiteľ jedinca chráneného druhu nepreukáže jeho pôvod podľa § 30 ods. 2 tohto zákona.

(3) Písomné rozhodnutie o zhabaní podľa odsekov 1 a 2 musí orgán ochrany prírody vydať najneskôr do 15 dní odo dňa zhabania, inak je zhabanie neplatné.

(4) Vlastníkom zhabanej veci sa stáva štát.

(5) Ak orgán colnej správy uloží podľa osobitného predpisu⁸⁰⁾ sankciu prepadnutia alebo zhabania tovaru, ktorým je živý jedinec chráneného druhu, informuje o tom bezodkladne ministerstvo. Ustanovenie odseku 1 druhej vety platí obdobne.

SIEDMA ČASŤ

PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 68

Prechodné ustanovenia

(1) Kto ku dňu účinnosti tohto zákona vykonáva činnosť, na ktorú je potrebný súhlas podľa tohto zákona, je povinný požiadať o jeho vydanie príslušný orgán ochrany prírody najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona.

(2) Orgán ochrany prírody o žiadosti podľa odseku 1 rozhodne najneskôr do 31. decembra 1995. Po tejto lehote strácajú platnosť všetky povolenia a výnimky orgánu ochrany prírody z podmienok ochrany chránených častí prírody a krajiny vydané podľa doterajších predpisov.

(3) Kto ku dňu účinnosti tohto zákona vlastní alebo drží chránenú rastlinu alebo chráneného živočicha, je povinný oznámiť to obvodnému úradu životného prostredia najneskôr do troch mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona. V takých prípadoch sa obdobne použije ustanovenie § 30 ods. 1 tohto zákona.

(4) Chránené krajinné oblasti (chránené krajiny a oblasti) vyhlásené podľa § 6 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody, uvedené v prílohe č. 1 tohto zákona, sa stávajú chránenými krajinnými oblasťami podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom.

(5) Národné parky vyhlásené podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody a podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 11/1949 Zb. SNR o Tatranskom národnom parku a nariadenia vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 12/1987 Zb. o vyhlásení časti Západných Tatier za súčasť Tatranského národného parku v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 272/1991 Zb., uvedené v prílohe č. 2 tohto zákona, sa stávajú národnými parkmi podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Ich ochranné pásma vyhlásené podľa doterajších predpisov sa stávajú ochrannými pásmami národných parkov podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom.

(6) Štátne prírodné rezervácie, chránené náleziská a chránené prírodné výtvory vyhlásené podľa § 6, 7 a 8 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody, uvedené v prílohe č. 3 tohto zákona, sa stávajú prírodnými rezerváciami alebo národnými prírodnými rezerváciami podľa tohto zákona a na ich území platia podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Ich ochranné pásma vyhlásené podľa doterajších predpisov sa stávajú ochrannými pásmami prírodných rezervácií alebo národných prírodných rezervácií podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom.

(7) Chránené prírodné výtvory a chránené prírodné pamiatky vyhlásené podľa § 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody, ak nepredstavujú parky, záhrady, sady, súvislé porasty, stromy a ich skupiny, sa stávajú prírodnými pamiatkami podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Ich ochranné pásma vyhlásené podľa doterajších predpisov sa stávajú ochrannými pásmami prírodných pamiatok podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Do jedného roka od nadobudnutia účinnosti tohto zákona ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom ustanoví, ktoré z nich sa vyhlasujú za národné prírodné pamiatky; v tej istej lehote zostaví a uverejní v Zbierke zákonov Slovenskej republiky⁸¹⁾ aj zoznam prírodných pamiatok.

(8) Chránené prírodné výtvory a chránené prírodné pamiatky vyhlásené podľa § 8 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody, ktoré predstavujú parky, záhrady, sady a súvislé porasty, ďalej chránené študijné plochy, chránené parky a záhrady vyhlásené podľa § 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej

80) Napríklad § 251, 255, 256 a 259 Colného zákona č. 618/1992 Zb.

81) § 1 ods. 2 písm. d) a § 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

ochrane prírody a ostatné chránené územia vyhlásené podľa doterajších predpisov, ktoré nie sú uvedené v prílohách č. 1 až 3 tohto zákona, sa stávajú chránenými areálmi podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Ich ochranné pásma vyhlásené podľa doterajších predpisov sa stávajú ochrannými pásmami chránených areálov podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Do jedného roka od nadobudnutia účinnosti tohto zákona ministerstvo zostaví a uverejní v Zbierke zákonov Slovenskej republiky⁸¹⁾ zoznam chránených areálov.

(9) Chránené prírodné výtvory a chránené prírodné pamiatky vyhlásené podľa § 8 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody, ktoré predstavujú stromy a ich skupiny, sa stávajú chránenými stromami podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Ich ochranné pásma vyhlásené podľa doterajších predpisov sa stávajú ochrannými pásmami chránených stromov podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Do jedného roka od nadobudnutia účinnosti tohto zákona okresný úrad životného prostredia zostaví a všeobecne záväznou vyhláškou vyhlási zoznam chránených stromov vo svojom územnom obvode.

(10) Úplne a čiastočne chránené rastliny vrátane rastlín chránených na území Tatranského národného parku vyhlásené podľa § 9 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody sa stávajú chránenými rastlinami podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom.

(11) Chránené druhy živočíchov vyhlásené podľa § 9 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody sa stávajú chránenými živočíchmi podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom.

(12) Chránené druhy nerastov a skamenelín vyhlásené podľa § 9 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody sa stávajú chránenými nerastmi a chránenými skamenelinami podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom.

§ 69

Zrušovacie ustanovenia

(1) Zrušujú sa:

1. zákon Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 7/1958 Zb. SNR, zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 72/1986 Zb. a zákona Slovenskej národnej rady č. 128/1991 Zb.,
2. položky č. 1 až 11 prílohy B a položky č. 1 až 8 prílohy C zákona Slovenskej národnej rady č. 595/1990 Zb. o štátnej správe pre životné prostredie,
3. položka č. 9 prílohy B zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,

4. § 2 až 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 11/1949 Zb. SNR o Tatranskom národnom parku,
5. § 1 ods. 2, § 4 až 10 nariadenia Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 5/1967 Zb. o zriadení Pieňinského národného parku,
6. nariadenie Zboru poverenikov č. 5/1952 Zb. SNR o Tatranskom národnom parku,
7. § 2 až 8 nariadenia vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 119/1978 Zb. o Národnom parku Nízke Tatry,
8. § 1 ods. 3, § 2 až 6 nariadenia vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 23/1988 Zb. o Národnom parku Slovenský raj,
9. § 1 ods. 3, § 2 až 6 nariadenia vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 24/1988 Zb. o Národnom parku Malá Fatra,
10. § 1, § 5 až 9 vyhlášky Povereníctva školstva a kultúry č. 211/1958 Ú. v., ktorou sa určujú chránené druhy rastlín a podmienky ich ochrany,
11. vyhláška Povereníctva školstva a kultúry č. 212/1958 Ú. v. o dobrovoľných pracovníkoch štátnej ochrany prírody (konzervátoroch a spravodajcoch),
12. § 1 až 10 vyhlášky Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 125/1965 Zb. o ochrane voľne žijúcich živočíchov,
13. § 1 ods. 2 až 4, § 2 až 7 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 110/1973 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Slovenský kras,
14. § 1 ods. 2 až 4, § 2, § 3 ods. 2 až 5, § 4 až 7 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 8/1974 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Veľká Fatra,
15. § 1 ods. 2 až 4, § 2 až 7 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 9/1974 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Vihorlat,
16. § 1 ods. 2 až 4, § 2 až 7 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 64/1976 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Malé Karpaty,
17. § 1 ods. 2 až 4, § 2, § 3 ods. 2 až 4, § 4 až 7 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 9/1977 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Muránska planina,
18. § 1 ods. 2 až 4, § 2, § 3 ods. 2 až 4, § 4 až 7 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 70/1977 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Východné Karpaty,
19. vyhláška Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 120/1978 Zb., ktorou sa vydáva štatút Národného parku Nízke Tatry,
20. § 2 až 10 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 110/1979 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Horná Orava,
21. § 1 ods. 2 až 4, § 2 až 7 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 124/1979 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Štiavnické vrchy,
22. vyhláška Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 149/1980 Zb., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o ochrane stromov rastúcich mimo

- lesa, o postupe pri výnimočnom povolení ich výrubu a o spôsobe využitia drevnej hmoty z týchto stromov,
23. § 1 ods. 2 až 4, § 2 až 6 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 97/1981 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Poľana,
 24. § 1 ods. 2 až 4, § 2 až 6 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 68/1984 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Ky-suce,
 25. § 1 ods. 2 až 4, § 2 až 6 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 58/1985 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Ponitrie,
 26. § 2 až 5 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 60/1986 Zb. o chránených druhoch nerastov,
 27. § 1 ods. 2, § 2 až 5 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 220/1988 Zb. o Chránenej krajinnej oblasti Záhorie,
 28. § 1 ods. 2, § 2 až 5 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 14/1989 Zb. o Chránenej krajinnej oblasti Strážovské vrchy,
 29. § 1 ods. 2, § 2 až 6 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 65/1989 Zb. o Chránenej krajinnej oblasti Biele Karpaty,
 30. § 1 ods. 2, § 2 až 5 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 113/1989 Zb. o Chránenej krajinnej oblasti Cerová vrchovina,
 31. § 1 ods. 2, § 2 až 5 vyhlášky Slovenskej komisie pre životné prostredie č. 278/1990 Zb. o Chránenej krajinnej oblasti Latorica,
 32. § 1 ods. 4, § 2 a 3 vyhlášky Slovenskej komisie pre životné prostredie č. 166/1991 Zb. o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku,
 33. § 2 a 4 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 83/1993 Z. z. o štátnych prírodných rezerváciách,
 34. nariadenie ministra Československej republiky s plnou mocou pre správu Slovenska č. 31-1921/10873 Ú. n. o ochrane pravekých a prírodných pamiatok,
 35. ustanovenia právnych predpisov, ktorými boli vyhlásené a spresnené štátne prírodné rezervácie, chránené náleziská, chránené študijné plochy, chránené parky, chránené záhrady, chránené prírodné výtvory a chránené prírodné pamiatky, s výnimkou ustanovení o vyhlásení ich ochrany a vymedzení ich územia a ochranného pásma,
 36. právne predpisy, ktorými boli vyhlásené jaskyne, priepasti a prírodné vodopády s ich skalnými stupňami za chránené prírodné výtvory alebo chránené prírodné pamiatky, s výnimkou tých právnych predpisov, ktorými boli vyhlásené chránené prírodné výtvory uvedené v prílohe č. 3 tohto zákona.
- (2) V § 2 druhej vete zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí sa vypúšťajú slová „ekosystémy a energia“.
- (3) V § 9 druhej vete zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí sa vypúšťajú slová „druhov organizmov“.

§ 70

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1995.

Michal Kováč v. r.

Ivan Gašparovič v. r.

Jozef Moravčík v. r.

Príloha č. 1
zákona Národnej rady Slovenskej republiky
č. 287/1994 Z. z.

CHRÁNENÉ KRAJINNÉ OBLASTI V SLOVENSKEJ REPUBLIKE
ku dňu účinnosti tohto zákona

Po- ložka	Názov	Okres	Po- ložka	Názov	Okres
1.	CHKO Biele Karpaty	Senica Trenčín Považská Bystrica	9.	CHKO Ponitrie	Nitra Topoľčany Prievidza Žiar nad Hronom
2.	CHKO Cerová vrchovina	Lučenec Rimavská Sobota	10.	CHKO Slovenský kras	Rožňava Košice-vidiek
3.	CHKO Horná Orava	Dolný Kubín	11.	CHKO Strážovské vrchy	Prievidza Považská Bystrica Žilina
4.	CHKO Kysuce	Čadca Žilina Dolný Kubín Považská Bystrica	12.	CHKO Štiavnické vrchy	Žiar nad Hronom Zvolen Levice
5.	CHKO Latorica	Trebišov	13.	CHKO Veľká Fatra	Martin Liptovský Mikuláš Banská Bystrica Dolný Kubín
6.	CHKO Malé Karpaty	Bratislava Bratislava-vidiek Senica Trnava Trenčín	14.	CHKO Vihorlat	Humenné Michalovce
7.	CHKO Muránska planina	Rožňava Rimavská Sobota Banská Bystrica	15.	CHKO Východné Karpaty	Svidník Humenné
8.	CHKO Poľana	Banská Bystrica Zvolen	16.	CHKO Záhorie	Bratislava-vidiek Senica

Príloha č. 2
zákona Národnej rady Slovenskej republiky
č. 287/1994 Z. z.

NÁRODNÉ PARKY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE
ku dňu účinnosti tohto zákona

Položka	Názov	Pôvodný názov	Okres
1.	Tatranský národný park	Tatranský národný park	Dolný Kubín Liptovský Mikuláš Poprad
2.	Národný park Nízke Tatry	Národný park Nízke Tatry	Banská Bystrica Liptovský Mikuláš Poprad
3.	Národný park Slovenský raj	Národný park Slovenský raj	Rožňava Poprad Spišská Nová Ves Banská Bystrica
4.	Národný park Malá Fatra	Národný park Malá Fatra	Žilina Martin Dolný Kubín
5.	Národný park Pieniny	Pieninský národný park	Poprad Stará Ľubovňa

Príloha č. 3
zákona Národnej rady Slovenskej republiky
č. 287/1994 Z. z.

PRÍRODNÉ REZERVÁCIE V SLOVENSKEJ REPUBLIKE
ku dňu účinnosti tohto zákona

Po- ložka	Názov	Okres	Po- ložka	Názov	Okres
A. NÁRODNÉ PRÍRODNÉ REZERVÁCIE			35.	Dreveník	Spišská Nová Ves
1.	Abrod	Senica	36.	Drieňovec	Rožňava
2.	Apáli	Komárno	37.	Dubník	Galanta
3.	Babia hora	Dolný Kubín	38.	Ďumbier	Liptovský Mikuláš
4.	Bačkovská dolina	Trebišov	39.	Fabova hoľa	Banská Bystrica
5.	Badínsky prales	Banská Bystrica	40.	Furkotská dolina	Poprad
6.	Batizovská dolina	Poprad	41.	Galmuská tisina	Spišská Nová Ves
7.	Becherovská tisina	Bardejov	42.	Gimešský jarok	Prešov
8.	Belianske Tatry	Poprad	43.	Hajdúky	Bratislava-vidiek
9.	Bielovodská dolina	Poprad	44.	Harmanecká tisina	Banská Bystrica
10.	Bielska skala	Dolný Kubín	45.	Haligovské skaly	Stará Ľubovňa
11.	Bokšov	Košice-vidiek	46.	Havešová	Humenné
12.	Boky	Zvolen	47.	Havrana skala	Rožňava Košice-vidiek
13.	Borišov	Martin	48.	Hnilecká jelšina	Banská Bystrica Rožňava, Poprad
14.	Bradlo	Topoľčany	49.	Holý kameň	Spišská Nová Ves
15.	Brzotínske skaly	Rožňava	50.	Horný les	Bratislava-vidiek
16.	Bujanov	Košice-vidiek	51.	Horšianska dolina	Levice
17.	Cigánka	Rožňava	52.	Hradová	Rimavská Sobota
18.	Čabraď	Zvolen	53.	Hradová hora	Prešov
19.	Čachtický hradný vrch	Trenčín	54.	Hranovnická dubina	Poprad
20.	Čenkovská lesostep	Nové Zámky	55.	Hrdovická	Topoľčany
21.	Čenkovská step	Nové Zámky	56.	Hrdzavá	Rožňava
22.	Čergovská javorina	Prešov	57.	Hrončecký grúň	Banská Bystrica
23.	Čergovský Minčol	Bardejov, Prešov Stará Ľubovňa	58.	Hrušovská lesostep	Rožňava
24.	Červené skaly	Spišská Nová Ves	59.	Humenec	Košice-vidiek
25.	Červený rybník	Senica	60.	Humenská	Humenné
26.	Čičovské mŕtve rameno	Komárno, Dunajská Streda	61.	Humenský Sokol	Humenné
27.	Čierny Kameň	Liptovský Mikuláš	62.	Chleb	Žilina, Martin
28.	Demänovská dolina	Liptovský Mikuláš	63.	Choč	Liptovský Mikuláš Dolný Kubín
29.	Devínska Kobyla	Bratislava	64.	Iľovnica	Humenné
30.	Dobročský prales	Banská Bystrica	65.	Jánošíkova kolkáreň	Liptovský Mikuláš
31.	Dolina Hlboče	Trnava	66.	Jánska dolina	Liptovský Mikuláš
32.	Dolina Bielej vody	Poprad	67.	Jarabá skala	Humenné
33.	Dolný les	Bratislava-vidiek	68.	Jasovské dubiny	Košice-vidiek
34.	Domické škrapy	Rožňava	69.	Javorníček	Trenčín

Po- ložka	Názov	Okres	Po- ložka	Názov	Okres
70.	Javorníková	Rožňava	113.	Marocká hoľa	Košice-vidiek
71.	Javorová dolina	Poprad	114.	Mäsiarsky bok	Zvolen
72.	Jelešňa	Dolný Kubín	115.	Meandre Hrona	Banská Bystrica
73.	Jovsianska hrabina	Michalovce	116.	Mengusovská dolina	Poprad
74.	Juráňova dolina	Dolný Kubín	117.	Minčol	Dolný Kubín
75.	Kamenínske slanisko	Nové Zámky	118.	Mláčik	Zvolen
76.	Kamenná Baba	Prešov	119.	Mlynická dolina	Poprad
77.	Kašivárová	Žiar nad Hronom	120.	Mních	Liptovský Mikuláš
78.	Kášter	Rimavská Sobota	121.	Mokriny	Poprad
79.	Kašvár	Trebišov	122.	Morské oko	Michalovce
80.	Kečovské škrapy	Rožňava	123.	Motrogon	Humenné
81.	Kľak	Martin, Žilina	124.	Mraznica	Poprad
82.	Kľáčianska Magura	Martin	125.	Nad Drieňovskými kúpeľami	Košice-vidiek
83.	Kláštorské lúky	Martin	126.	Oblík	Vranov nad Topľou
84.	Klátovské rameno	Dunajská Streda	127.	Ohnište	Liptovský Mikuláš
85.	Klenovský Vepor	Banská Bystrica Rimavská Sobota	128.	Osobitá	Dolný Kubín
86.	Klinské rašelinisko	Dolný Kubín	129.	Ostrov orliaka morského	Dunajská Streda
87.	Kokošovská dubina	Prešov	130.	Padva	Martin
88.	Komárnická jedlina	Svidník	131.	Palotská jedlina	Humenné
89.	Kopčianske slanisko	Michalovce	132.	Parížske močiare	Nové Zámky
90.	Kornietová	Liptovský Mikuláš	133.	Patianska cerina	Levice
91.	Kotlový žľab	Dolný Kubín	134.	Piecky	Spišská Nová Ves
92.	Kováčovské kopce – juh	Nové Zámky	135.	Pilsko	Dolný Kubín
93.	Kováčovské kopce – sever	Nové Zámky	136.	Pľaša	Humenné
94.	Kozol	Žilina	137.	Plavno	Banská Bystrica
95.	Kôprova dolina	Poprad	138.	Pod Latiborskou hoľou	Banská Bystrica
96.	Krčmárka	Košice-vidiek	139.	Podskalský Roháč	Považská Bystrica
97.	Kršlenica	Senica	140.	Podstavka	Humenné
98.	Krivé	Žilina	141.	Pod Strážnym hrebeňom	Rožňava
99.	Kundračka	Liptovský Mikuláš	142.	Pohanská	Senica
100.	Kurinecká dubina	Rimavská Sobota	143.	Pohanský hrad	Rimavská Sobota Lučenec
101.	Kvačianska dolina	Liptovský Mikuláš	144.	Poľana nad Detvou	Zvolen, Čadca
102.	Kysel'	Spišská Nová Ves	145.	Poludnica	Rožňava
103.	Latorický luh I	Trebišov	146.	Ponická dúbrava	Banská Bystrica
104.	Latorický luh II	Trebišov	147.	Pramenište	Poprad
105.	Ľubietovský Vepor	Banská Bystrica	148.	Príboj	Banská Bystrica
106.	Lysec	Martin	149.	Prielom Dunajca	Poprad, Stará Lubovňa
107.	Madačov	Martin	150.	Prielom Hornádu	Spišská Nová Ves
108.	Magura	Bardejov	151.	Prielom Lesníckeho potoka	Stará Lubovňa
109.	Malá Stožka	Rožňava	152.	Prípor	Žilina
110.	Malý Milič	Košice-vidiek	153.	Prosiecka dolina	Liptovský Mikuláš
111.	Malý Polom	Čadca			
112.	Manínska úžina	Považská Bystrica			

Po- ložka	Názov	Okres	Po- ložka	Názov	Okres
154.	Ragač	Rimavská Sobota	193.	Šrámková	Dolný Kubín
155.	Rajtopiky	Spišská Nová Ves	194.	Štôlska dolina	Poprad
156.	Rakšianske rašelinisko	Martin	195.	Šúr	Bratislava-vidiek
157.	Roháčske plesá	Dolný Kubín	196.	Šútovská dolina	Martin, Dolný Kubín
158.	Rohy	Zvolen	197.	Tajba	Trebišov
159.	Rokoš	Topoľčany Prievidza	198.	Tematínske vrchy	Trenčín
160.	Roštún	Senica	199.	Tiesňavy	Žilina
161.	Rozsutec	Žilina, Dolný Kubín	200.	Tichá dolina	Liptovský Mikuláš Poprad
162.	Rožok	Humenné	201.	Tri kopce	Poprad, Spišská Nová Ves
163.	Rumbáre	Liptovský Mikuláš	202.	Tlstá	Martin
164.	Salatín	Liptovský Mikuláš	203.	Turiec	Martin
165.	Senné-rybníky	Michalovce	204.	Turková	Liptovský Mikuláš
166.	Sitno	Žiar nad Hronom	205.	Turniansky hradný vrch	Košice-vidiek
167.	Sivá Brada	Spišská Nová Ves	206.	Uhlišcatká	Poprad
168.	Sivec	Košice-vidiek	207.	Vápeč	Považská Bystrica
169.	Sivý vrch	Dolný Kubín	208.	Važecká dolina	Poprad
170.	Skalná Alpa	Liptovský Mikuláš	209.	Včelár	Nitra
171.	Skalnatá dolina	Poprad	210.	Velická dolina	Poprad
172.	Slavkovská dolina	Poprad	211.	Veľká Bránica	Žilina
173.	Sokol	Rožňava, Poprad Spišská Nová Ves	212.	Veľká Rača	Čadca
174.	Sokolec	Dolný Kubín	213.	Veľká skala	Prievidza
175.	Sosnina	Dolný Kubín	214.	Veľká Skalná	Martin
176.	Spálený grúnik	Dolný Kubín	215.	Veľká Stožka	Banská Bystrica Rožňava
177.	Starý hrad	Žilina	216.	Veľký Báb	Nitra
178.	Stinská	Humenné	217.	Veľký Javorník	Čadca
179.	Stratená	Rožňava	218.	Veľký Milič	Košice-vidiek
180.	Strážov	Žilina, Považská Bystrica	219.	Vernárska tiesňava	Poprad
181.	Studené doliny	Poprad	220.	Vihorlat	Michalovce
182.	Stužica	Humenné	221.	Vihorlatský prales	Humenné
183.	Suchá Belá	Spišská Nová Ves	222.	Vozárska	Košice-vidiek
184.	Suchá dolina	Liptovský Mikuláš	223.	Vršatské bradlá	Považská Bystrica
185.	Suchý	Žilina	224.	Vršatské hradné bralo	Považská Bystrica
186.	Suchý vrch	Martin Liptovský Mikuláš	225.	Vtáčnik	Žiar nad Hronom Prievidza
187.	Súľovské skaly	Žilina	226.	Vyšehrad	Prievidza, Martin
188.	Šarišský hradný vrch	Prešov	227.	Zádielska tiesňava	Rožňava Košice-vidiek
189.	Šarkanica	Rimavská Sobota Rožňava	228.	Záruby	Trnava
190.	Šimonka	Vranov nad Topľou, Prešov	229.	Zejmarská roklina	Rožňava, Spišská Nová Ves
191.	Šíp	Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš	230.	Zelienka	Senica
192.	Šomoška	Lučenec	231.	Zoborská lesostep	Nitra

Po- ložka	Názov	Okres	Po- ložka	Názov	Okres
B. PRÍRODNÉ REZERVÁCIE			43.	Čingovské hradisko	Spišská Nová Ves
1.	Alúvium Gidry	Bratislava-vidiek	44.	Čintky	Spišská Nová Ves
2.	Alúvium Žitavy	Komárno	45.	Debšín	Trenčín
3.	Baba	Poprad	46.	Demjatské kopce	Prešov
4.	Bacúšska jelšina	Banská Bystrica	47.	Dlhé Tice	Trebišov
5.	Bahno	Humenné	48.	Dobrotínske skaly	Topoľčany
6.	Baranovo	Banská Bystrica	49.	Dranec	Svidník
7.	Barbolica	Poprad	50.	Drieň	Michalovce
8.	Belianske lúky	Poprad	51.	Drieňová hora	Nové Zámky
9.	Beňadovské rašelinisko	Dolný Kubín	52.	Dubová hora	Prešov
10.	Beskyd	Humenné	53.	Dubový vršok	Trenčín
11.	Bezedné	Bratislava-vidiek	54.	Dunitová skalka	Prešov
12.	Biela skala	Martin	55.	Ďurova mláka	Humenné
13.	Biele jazero	Trebišov	56.	Fialková dolina	Rožňava Bratislava
14.	Biely kameň	Prievidza	57.	Fintické svahy	Prešov
15.	Bindárka	Trenčín	58.	Fľak	Poprad
16.	Bišar	Prešov	59.	Gajc	Bratislava
17.	Blatá	Poprad	60.	Gazdorán	Humenné
18.	Bogdalický vrch	Bratislava-vidiek	61.	Gémeš	Komárno
19.	Bokrošské slanisko	Komárno	62.	Gerlachovské skaly	Rožňava
20.	Bolehlav	Trnava	63.	Goliasová	Poprad
21.	Bor	Poprad	64.	Goľove mláky	Martin
22.	Borsučiny	Humenné	65.	Grapa	Poprad
23.	Bôrik	Poprad	66.	Haburské rašelinisko	Humenné
24.	Bralce	Žiar nad Hronom	67.	Hajasová	Martin
25.	Brezina	Poprad	68.	Hájik	Spišská Nová Ves
26.	Breznianska skalka	Banská Bystrica	69.	Hajnačský hradný vrch	Rimavská Sobota
27.	Brodnianka	Žilina	70.	Hájnica	Trenčín
28.	Búčske slanisko	Komárno	71.	Hermanovské skaly	Vranov nad Topľou
29.	Buchlov	Prievidza	72.	Hetmėň	Dunajská Streda
30.	Bujačia lúka	Žiar nad Hronom	73.	Hlboké	Humenné
31.	Buková	Trnava	74.	Hlboký jarok	Rimavská Sobota
32.	Bzaná	Humenné	75.	Hlinianska jelšina	Vranov nad Topľou
33.	Čačinská cerina	Banská Bystrica	76.	Hlohyňa	Levice
34.	Čebovská lesostep	Veľký Krtíš	77.	Holé brehy	Topoľčany
35.	Čepúšky	Topoľčany	78.	Holík	Žiar nad Hronom
36.	Čerenec	Trnava	79.	Holý vrch	Zvolen
37.	Čertov	Považská Bystrica	80.	Horešské lúky	Trebišov
38.	Čertova dolina	Rimavská Sobota	81.	Horná Závrská	Trenčín
39.	Červenokamenské bradlo	Považská Bystrica	82.	Horné lazy	Banská Bystrica
40.	Čierna Lutiša	Žilina	83.	Hostovické lúky	Humenné
41.	Čierna voda	Nové Zámky	84.	Hrabinka	Martin
42.	Čikovská	Poprad	85.	Hradisko	Spišská Nová Ves

Po- ložka	Názov	Okres	Po- ložka	Názov	Okres
86.	Hrádok	Martin	127.	Kocúrová	Spišská Nová Ves
87.	Hrádok nad Pavúčou dolinou	Poprad	128.	Korbeľka	Liptovský Mikuláš
88.	Hričovce	Čadca	129.	Kostelecká tiesňava	Považská Bystrica
89.	Hrúnok	Humenné	130.	Kovarská hôrka	Topoľčany
90.	Chlmecká skalka	Humenné Michalovce	131.	Kozí chrbát	Liptovský Mikuláš
91.	Chotínske piesky	Komárno	132.	Kozinská	Dolný Kubín
92.	Chríb	Trnava	133.	Kozlinec	Banská Bystrica
93.	Chynoranský luh	Topoľčany	134.	Kráľova studňa	Rožňava
94.	Ivachnovský luh	Liptovský Mikuláš	135.	Krasin	Trenčín
95.	Jabloňovský Roháč	Levice Žiar nad Hronom	136.	Krátke Tice	Trebišov
96.	Jankov vršok	Topoľčany	137.	Kremnický Štós	Žiar nad Hronom
97.	Jarabinský prielom	Stará Lubovňa	138.	Krivín	Levice
98.	Jarčiská	Humenné	139.	Kulháň	Topoľčany
99.	Jasenovská bučina	Humenné	140.	Kunovo	Liptovský Mikuláš Dolný Kubín
100.	Javorinka	Dolný Kubín	141.	Kút	Poprad
101.	Jedlie	Topoľčany	142.	Ladová jama na Muráni	Rožňava
102.	Jedlinka	Michalovce	143.	Lančársky Dubník	Trnava
103.	Jedliny	Poprad	144.	Lednické bradlo	Považská Bystrica
104.	Jelšie	Liptovský Mikuláš	145.	Lindava	Bratislava-vidiek
105.	Jelšina	Poprad	146.	Listové jazero	Komárno
106.	Jelšovec	Banská Bystrica	147.	Livovská jelšina	Bardejov
107.	Jezerské jazero	Poprad	148.	Lohótsky močiar	Komárno
108.	Jurovský les	Dunajská Streda	149.	Lošonský háj	Trnava
109.	Jurské jazero	Bratislava-vidiek	150.	Lupka	Nitra
110.	Jurský chlm	Nové Zámky	151.	Lysá	Michalovce
111.	Kamenné more	Žiar nad Hronom	152.	Lysák	Michalovce
112.	Kamenný Jarok	Žiar nad Hronom	153.	Ladonhora	Čadca
113.	Kamenec	Senica	154.	Lutovský Drieňovec	Topoľčany
114.	Kapušiarsky hradný vrch	Prešov	155.	Mackov bok	Banská Bystrica
115.	Katarína	Trnava	156.	Mačiansky háj	Galanta
116.	Katova skala	Martin	157.	Mačie diery	Dolný Kubín
117.	Kerčík	Lučenec	158.	Mačinová	Zvolen
118.	Kiarovský močiar	Veľký Krtíš	159.	Mačková	Banská Bystrica
119.	Klapy	Považská Bystrica	160.	Machnatý vrch	Michalovce
120.	Klenovské Blatá	Banská Bystrica	161.	Machy	Liptovský Mikuláš
121.	Klíča	Žiar nad Hronom	162.	Makovište	Prievidza
122.	Klokočovské skálie	Čadca	163.	Malá Izra	Košice-vidiek
123.	Kloptaň	Košice-vidiek	164.	Malé Brdo	Košice-vidiek
124.	Kňazí stôl	Topoľčany	165.	Malé jazera	Poprad
125.	Kňazí vrch	Trenčín	166.	Malé Zajfy	Rožňava
126.	Kobela	Trenčín	167.	Málová	Trnava
			168.	Malý ostrov	Komárno
			169.	Marcelovské piesky	Komárno

Po- ložka	Názov	Okres	Po- ložka	Názov	Okres
170.	Mašan	Komárno	212.	Pod Ruským	Humenné
171.	Mašianske skalky	Banská Bystrica	213.	Pod Trstím	Michalovce
172.	Medzi bormi	Dolný Kubín	214.	Pohrebište	Komárno
173.	Mirkovská kosatcová lúka	Prešov	215.	Pokoradzské jazierka	Rimavská Sobota
174.	Miroľská slatina	Svidník	216.	Polková	Čadca
175.	Močiar	Liptovský Mikuláš	217.	Poniklecová lúčka	Trebišov
176.	Modrokamenská lesostep	Veľký Krtíš	218.	Poš	Poprad
177.	Modrý vrch	Spišská Nová Ves	219.	Považský Inovec	Trenčín
178.	Mohylky	Liptovský Mikuláš	220.	Predajnianska slatina	Banská Bystrica
179.	Mokrú	Poprad	221.	Prepadlisko	Trenčín
180.	Mokrú lúky pod Čertižným	Humenné	222.	Pri Bútlavke	Banská Bystrica
181.	Mutňanská Pila	Dolný Kubín	223.	Prielačina	Trenčín, Topoľčany
182.	Na bani	Spišská Nová Ves	224.	Prímovské skaly	Poprad
183.	Nad Furmancom	Rimavská Sobota	225.	Prislopy	Zvolen
184.	Nad Šenkárkou	Bratislava-vidiek	226.	Pstruša	Zvolen
185.	Nebrová	Považská Bystrica	227.	Pusté pole	Prešov
186.	Nové pole	Senica	228.	Radomka	Bardejov, Svidník
187.	Oľchov	Michalovce	229.	Rankovské skaly	Košice-vidiek
188.	Omšenská Baba	Trenčín	230.	Rašelinisko	Poprad
189.	Opatovské jazierko	Dunajská Streda	231.	Rašelinisko Boľ	Trebišov
190.	Orlie skaly	Trnava	232.	Rašelinisko Poľana	Spišská Nová Ves
191.	Ortov	Michalovce	233.	Rojkovské rašelinisko	Liptovský Mikuláš
192.	Ostrá skala	Rožňava	234.	Raškovský luh	Michalovce
193.	Ostrov Kopáč	Bratislava	235.	Révayovská pustatina	Komárno
194.	Ostrovné lúčky	Bratislava	236.	Rohoznianska jelšina	Banská Bystrica
195.	Ostrý vrch	Trenčín	237.	Regetovské rašelinisko	Bardejov
196.	Palanta	Košice-vidiek	238.	Rochovica	Žilina
197.	Pálenica	Poprad	239.	Roztoky	Humenné
198.	Paráč	Dolný Kubín	240.	Rudné	Dolný Kubín
199.	Pastierske	Poprad	241.	Ruské	Humenné
200.	Pavlová	Poprad	242.	Ružínske jelšiny	Lučenec
201.	Periská	Banská Bystrica	243.	Salvatorské lúky	Prešov
202.	Plešivec	Trenčín	244.	Sedliská	Trnava
203.	Pod Beskydom	Bardejov	245.	Skalné okno	Trnava
204.	Pod Čerchlou	Poprad	246.	Skalka	Poprad
205.	Pod Demjatou	Humenné	247.	Sládkovičovská duna	Galanta
206.	Pod Dudášom	Zvolen	248.	Slanský hradný vrch	Košice-vidiek
207.	Pod Fabiankou	Rožňava	249.	Slatina pri Šarišskom Jastrabí	Stará Ľubovňa
208.	Pod Holým vrchom	Trnava	250.	Slatina pod Lieskovcom	Bardejov
209.	Pod Homôlkou	Trenčín	251.	Slavkovský jarok	Poprad
210.	Pod Pajštúnom	Bratislava-vidiek	252.	Slavkovské slanisko	Michalovce
211.	Pod Rigľom	Martin	253.	Sliačske travertíny	Liptovský Mikuláš
			254.	Slnečné skaly	Žilina

Po- ložka	Názov	Okres	Po- ložka	Názov	Okres
255.	Slapy	Trnava	295.	Veľké jazero	Trebišov
256.	Smradľavý vrch	Topoľčany	296.	Veľké osturnianske jazero	Poprad
257.	Sokolia skala	Rožňava	297.	Veľký Lél	Komárno
258.	Solčiansky háj	Topoľčany	298.	Veľký les	Nové Zámky
259.	Sovie vinohrady	Nové Zámky	299.	Veľký Polom	Čadca
260.	Stinská slatina	Humenné	300.	Veľký vrch	Topoľčany
261.	Strmina	Bratislava-vidiek	301.	Vereš	Rimavská Sobota
262.	Stružnická dolina	Humenné	302.	Veterník	Senica
263.	Suché doly	Rimavská Sobota	303.	Vinianska stráň	Michalovce
264.	Surovec	Poprad	304.	Viniansky hradný vrch	Michalovce
265.	Svetlianska cerina	Rimavská Sobota	305.	Vozokanský luh	Levice
266.	Sychrov	Trenčín	306.	Vrbina	Komárno
267.	Szabóova skala	Žiar nad Hronom	307.	Vrchovisko pri Pohorelskej Maši	Banská Bystrica
268.	Šindliar	Prešov	308.	Vrchslatina	Banská Bystrica
269.	Šípka	Levice	309.	Vršok	Nové Zámky
270.	Šípková	Humenné	310.	Vysoká	Bratislava-vidiek Senica
271.	Šmolzie	Bratislava-vidiek	311.	Vysoký vrch	Košice
272.	Štokeradská vápenka	Bratislava	312.	Vyšná roveň	Rožňava
273.	Švábovská stráň	Poprad	313.	Zadná Poľana	Zvolen
274.	Švibov	Trenčín	314.	Záhradská	Trenčín
275.	Švihrová	Liptovský Mikuláš	315.	Zajačkova lúka	Čadca
276.	Šujské rašelinisko	Žilina	316.	Zamarovské jamy	Trenčín
277.	Tarbučka	Trebišov	317.	Zamutovská jelšina	Vranov nad Topľou
278.	Temešská skala	Prievidza	318.	Zamutovské skaly	Vranov nad Topľou
279.	Tisovnica	Dolný Kubín	319.	Zatínsky luh	Trebišov
280.	Topoľové hony	Bratislava	320.	Zbojnický zámok	Prešov
281.	Torozlín	Nové Zámky	321.	Zborovský hradný vrch	Bardejov
282.	Tŕstie	Rimavská Sobota	322.	Zdychavské skalky	Rožňava
283.	Trubárka	Trenčín	323.	Zemné hradisko	Košice-vidiek
284.	Turecký vrch	Trenčín	324.	Zemplínska jelšina	Trebišov
285.	Turické dubiny	Liptovský Mikuláš	325.	Zlatá studnička	Bratislava-vidiek
286.	Ťaskovka	Dolný Kubín	326.	Zlatnianske skalky	Banská Bystrica
287.	Udava	Humenné	327.	Zlatnica	Banská Bystrica
288.	Udrina	Topoľčany	328.	Žibrica	Nitra
289.	Úplazíky	Dolný Kubín	329.	Žihľavník-Baske	Trenčín
290.	Uňadovo	Banská Bystrica	330.	Žitavský Luh	Nové Zámky
291.	Uličská Ostrá	Humenné	331.	Žrebíky	Topoľčany
292.	Valalská voda	Prešov			
293.	Veľká Jarovina	Trenčín			
294.	Veľká Lučivná	Dolný Kubín			